

လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်း **Scientific Acceptability of Rebirth**

Dr. Granville Dharmawardena
Ph.D (Cambridge), M.I. Chem.C, C.,Chem, FIAutoE
ဘာသာပြန် - အလှူတရား

လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်း
Scientific Acceptability of Rebirth

Dr. Granville Dharmawardena
Ph.D (Cambridge), M.I. Chem.C, C.,Chem, FIAutoE

ဘာသာပြန် - အလှူတရား

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

မူရင်းစာအုပ်   Scientific Acceptability of Rebirth

မူရင်း စာရေးသူ   Dr. Granville Dharmawardena

ဘာသာပြန်သူ   အလှတရား
www.ahlataya.blogspot.com

စာအုပ်အမျိုးအစား   ဘာသာရေး၊ သိပ္ပံပညာ၊ ရူပဗေဒ၊ သုတေသန

မျက်နှာဖုံး ဒီဇိုင်း   ဟန်သစ်ငြိမ်၊ သင်ကာ

အတွင်း အပြင်အဆင်   ဖွဲ့တည်ရာ မီဒီယာ

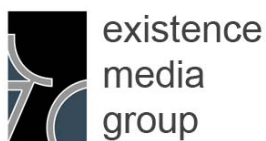
အကြိမ်   ပထမ အကြိမ်

ထုတ်ဝေခြင်း   ဇွန်လ၊ ၂၀၀၉

ထုတ်ဝေသူ   ဖွဲ့တည်ရာ မီဒီယာ
www.existencemediagroup.com

ဘာသာပြန်မှုပိုင်   အလှတရား

တန်ဖိုး   ဓမ္မဒါန

မာတိကာ

ကျမ်းဦးအမှာ	1
ဗုဒ္ဓဘာသာ သုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း	3
လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်း	6
ရှေးရိုးသိပ္ပံ (၁၇ - ၁၉ ရာစု)	8
မော်ဒန်သိပ္ပံ မွေးဖွားခြင်း	17
သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံခြင်း	22
လူဝင်စားခြင်း သဘာဝဖြစ်စဉ်	25
လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျစမ်းသပ်ခြင်း	27
အတိတ်ဘဝများကို အလိုလိုမှတ်မိခြင်း	31
ကလေးပါရမီရှင်များနဲ့ အတိတ်ဘဝက အတွေ့အကြုံဗဟုသုတများကို အသုံးပြုနိုင်သူများ	34
နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်	36

ကျမ်းဦးအမှာ

သိပ္ပံပညာရှင်များနဲ့ သိပ္ပံကို သင်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီသဘာဝဖြစ်စဉ်ကို လက်ခံဖို့ ငြင်းဆန်ကြပါတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလိုဖြစ်ရတာလဲဆိုတော့ သူတို့ဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံ (Classical Science) သက်သက်ကိုပဲ ကျွမ်းဝင်နေလို့ အဓိက ဖြစ်တယ်။ ရှေးရိုးသိပ္ပံဟာ လူဝင်စားခြင်း သဘာဝရဲ့ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် နည်းလမ်းကို လက်ခံနိုင်ခြင်း မရှိဘူး။

ဒီစာအုပ်ကို ရေးသားတဲ့ ဒေါက်တာ ဂရန်ဗီလာ ဓမ္မဝါရဒေန (Dr.GranVille Dharmawardena)ဟာ ထင်ရှားတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင် တစ်ဦးဖြစ်တယ်။ ဗြိတိန်နဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံတွေရဲ့ အနုမြူသိပ္ပံဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွေမှာ ရည်ညွှန်ခြင်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်။ သူဟာ ပညာရေးနဲ့ လေ့ကျင့်မှုပိုင်းကို ဗြိတိန်နိုင်ငံ ကိန်းဘရစ်တက္ကသိုလ်နဲ့ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်၊ သြစတြေးလျ School of Nuclear Technology နဲ့ ပြင်သစ်က Atomic Energy Commission မှာ ရယူခဲ့တယ်။ ၂၀ ရာစု မော်ဒန်သိပ္ပံနဲ့ ပိုအကျွမ်းဝင်သူဖြစ်တယ်။ ဒီစာအုပ်မှာ သူဟာ လူဝင်စားခြင်း နဲ့ပတ်သက်တဲ့ သူ့လေ့လာမှုကို တင်ပြထားတယ်။

ဒေါက်တာဓမ္မဝါရဒေနက ရှေးရိုးသိပ္ပံဟာ ဘာကြောင့် လူဝင်စားခြင်းကို ရှင်းမပြနိုင်ရသလဲ ဆိုတာကို ရှေးရိုးသိပ္ပံမှာ မူလကတည်းက ရှိနေတဲ့ ကန့်သတ်ချက်တွေကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြတယ်။ မော်ဒန်သိပ္ပံဟာ

ဒီအကန့်အသတ်တွေကို ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးတော့ လူဝင်စားခြင်းဟာ မော်ဒန်သိပ္ပံရဲ့ နယ်ပယ်မှာ ရှိလာပြီလို့ ဆိုတယ်။ မော်ဒန်သိပ္ပံဟာ လူဝင်စားခြင်းကို လက်ခံတယ်။ ဒီလိုလက်ခံတယ် ဆိုတာဟာလည်း ယေဘုယျလက်ခံထားတဲ့ မော်ဒန်သိပ္ပံဖြစ်စဉ်ကို သက်သေပြတဲ့ နည်းနာတွေအတိုင်း စမ်းသပ်ပြီးမှ လက်ခံထားတာ ဖြစ်တယ်။

ဒေါက်တာ ဂရန်ဗီလာ ဓမ္မဝါရ်ဒေနက သိပ္ပံပညာဟာ အမှန်တရားနဲ့ နီးသည်ထက်နီးလာအောင် အဆင့်မြင့်လာပြီ လို့ဆိုတယ်။ ပြီးတော့ သိပ္ပံပညာဟာ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်တွေနား နီးသည်ထက် နီးလာအောင် ခေါ်လာတယ်လို့ ဆိုတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကျွန်ုပ်ဟာ ဒီအမှာကို ရေးသားဖို့ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသား သိပ္ပံပညာရှင်ဖြစ်သူ ဒေါက်တာဓမ္မဝါရ်ဒေနရဲ့ ချီးမြှောက်ခြင်း ကိုခံရပါတယ်။ ကမ္ဘာတလွှားက ထင်ရှားတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်အများ သုတေသန ပြုနေတဲ့ကြားက ဒေါက်တာဓမ္မဝါရ်ဒေနဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၀ က ရှိလာတဲ့ လူဝင်စားခြင်းအယူအဆကို သက်သေပြနိုင်ပြီး သူ့ရဲ့ ဉာဏ်ပညာအတွက် ဂုဏ်ပြုခံရပါပြီ။

“ဘေးဒုက္ခတွေမရှိဘဲ ညီညွတ်စွာနေနိုင်မယ့် ကမ္ဘာတစ်ခုကို ဗုဒ္ဓတရား တော်များ ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် တည်ဆောက်ကြရအောင်”

အန်.အယ်လ်.ဘီ. ကိရိဇလ
(ဥရဝေလအရပ်)

ဗုဒ္ဓဘာသာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်း

အတွေးအခေါ်ပညာရှင်နဲ့ သိပ္ပံပညာရှင် ထောင်, ရာပေါင်းများစွာဟာ သဘာဝသစ္စာ ရှာဖွေမှုနောက်ကို နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာ ကြာအောင် လိုက်လံခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရောက်ဖို့က အဝေးကြီးလိုသေးတာကလား။ တစ်ဖက်မှာ ဗုဒ္ဓဟာ သဘာဝရဲ့ တကယ့်သစ္စာကို သိပ္ပံပညာရှင်တွေရဲ့ လမ်းကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်နောက်ကို လိုက်မနေဘဲနဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကတည်းက ထိုးထွင်းသိမြင်ခဲ့တယ်။ ထိုးထွင်းသိနဲ့ ကြောင်းကျိုးသိဟာ လူမနေက ဆောင်ရွက်တတ်တဲ့ နည်းလမ်း နှစ်သွယ် ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဟာ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ကိုရတဲ့အခါမှာ ပရမတ္ထသစ္စာကို ထိုးထွင်းသိမြင်ခဲ့တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင် တွေကတော့ ဉာဏ်အလင်းမရတဲ့ စိတ်ထောင်ပေါင်းများစွာနဲ့ ကြောင်းကျိုးသိကို အသုံးပြုနေတာ ဖြစ်တယ်။

ယနေ့ခေတ် ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံးက လူတွေအတွက် သိပ္ပံနည်းကျ နည်းနာတွေဟာ အလွန်ပေါ်ပြူလာ ဖြစ်နေတယ်။ လူတွေဟာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေ ပြောတဲ့ ဘယ်အရာကိုမဆို လက်ခံကြတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းကတော့ သိပ္ပံပညာဟာ လူသားကို နည်းပညာတွေပေးပြီး ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းကြွယ်ဝမှု၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားမှုတို့ကို ခုန်ပျံကျော်လွှားပြီး ပေးလိုက်နိုင်လို့ပါပဲ။

ပေါ်ပြူလာဖြစ်လာတဲ့ သိပ္ပံပညာကိုတော့ ဒေးကား (Descartes)၊ ဖရန်စစ်ဘေကွန်(Francis Bacon)၊ အိုင်ဇက်နယူတန်(Isaac Newton) တို့က တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီနယူတန်သိပ္ပံမှာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေ ပရမတ္တသစ္စာကို မသွားနိုင်အောင် တားဆီးထားတဲ့ အကန့်အသတ်နှစ်ခု ရှိတယ်။ ယင်းတို့က သိပ္ပံပညာကို သုံးဖက်မြင်ရှုထောင့်ထဲမှာရှိတဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုသက်သက်မှာ ကန့်သတ်ထားတယ်။ ထိုးထွင်းသိလမ်းစဉ်မှာတော့ ဒီအကန့်အသတ်တွေ မရှိဘူး။

ဒလိုင်လားမားက ခုလို မိန့်ကြားတယ်။

သိပ္ပံနဲ့နည်းပညာဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ကြီးမားတဲ့ အကျိုးကျေးဇူး ပေးတယ်။ သို့သော် မြင့်မားတဲ့ နည်းပညာကြောင့်ပဲ တို့ဟာ စိတ်လှုပ်ရှား ကြောက်ရွံ့မှုတွေ ပိုရရှိတယ်။ စိတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုနဲ့ ရုပ်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ဟန်ချက်ညီအောင် လုပ်ရမယ်လို့ ဘုန်းကြီး အမြဲခံစားရတယ်။ လူတန်ဖိုးတွေ ဆုံးရှုံးလိုက်ရရင် လူတွေဟာလည်း စက်ရဲ့ တစ်စိတ် တစ်ဒေသ ဖြစ်လာမယ်။ သုခ၊ ဒုက္ခကနေ လွတ်မြောက်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ သုခ၊ ဒုက္ခကနေ မလွတ်မြောက်ရင် အမှန်နဲ့ အမှားကိုလည်း ပိုင်းခြားဖို့ ခဲယဉ်းမယ်။ သုခနဲ့ဒုက္ခ ဆိုတာမှာ သဘာဝအားဖြင့် ဝေဒနာ၊ ဝိညာဏ်နဲ့ သညာ တို့ပါဝင်တယ်။

သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာတို့နဲ့ ယှဉ်ပြီးသွားနေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ နားလည်ကျင့်ကြံမှု ဟာ လူသားတွေကို ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့ အတွက် အရေးကြီးတယ်။ အိမ်မှာ၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ ကမ္ဘာကြီးမှာ ရှိအပ်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ ဟန်ချက်ညီ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာပဲ ပေါ်ပေါက်နိုင်တာဖြစ်တယ်။

အိုင်းစတိုင်း (Albert Einstein) နဲ့ ထင်ရှားတဲ့ ၂၀ ရာစု သိပ္ပံပညာရှင်တွေဟာ သိပ္ပံကို ဒီကန့်သတ်မှုတွေကနေ ဆွဲထုတ်ပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော်နဲ့ ပိုမိုနီးစပ်တဲ့ မော်ဒန်သိပ္ပံကို တည်ထောင်ခဲ့တယ်။ ယင်းက သိပ္ပံကို လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ် တင်ပေးလိုက်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သိပ္ပံကိုလမ်းညွှန်တဲ့ အလင်းဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့တယ်။

အိုင်းစတိုင်းနဲ့ ၂၀ရာစု သိပ္ပံပညာရှင်တွေ သယ်ဆောင်လာတဲ့ သိပ္ပံပညာပါရာဒိုင်း

ပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ထိပ်တန်း သိပ္ပံပညာရှင်တွေ ကြားမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို စိတ်ဝင်စားမှု အလျင်အမြန် ကျယ်ပြန့်လာတယ်။ ဒီဖြစ်စဉ်မျိုး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေဆီ အလျင်အမြန် ပျံ့နှံ့ရအောင်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေရဲ့ လမ်းစဉ်နဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိပ္ပံယုံကြည်သူတွေ နားလည်၊ လက်ခံ၊ ယုံကြည်မယ့် ဘာသာစကားအဖြစ် ရောက်ရှိအောင် သုတေသန လုပ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသုတေသနဖောင်ဒေးရှင်းရဲ့ လုပ်ငန်းကတော့ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေကို ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများနဲ့ သိပ္ပံကို ဗုဒ္ဓဘာသာထက် ပိုမိုယုံကြည်နေတဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသားကလေးငယ်တွေ နားလည် လက်ခံပြီး အသုံးပြုတတ်မယ့် လမ်းစဉ်နဲ့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ရအောင် သုတေသန ပြုလုပ်ဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ သီရိလင်္ကာမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသားကလေးငယ်တွေဟာ တရားလွန် ရုပ်ဝါဒနဲ့ ယန္တရားပုံစံကြောငှာကို တင်ပြထားတဲ့ ၁၉ ရာစု သိပ္ပံပညာကိုပဲ သင်နေကြရတယ်ဆိုတာ အသိအမှတ် ထားသင့်တယ်။ သူတို့ဟာ ၂၀ ရာစု သိပ္ပံပညာအတွင်း ပါရာဒိုင်းပြောင်းလဲခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ် ဆိုတာကို သိဖို့ အခွင့်အရေး မရကြရှာဘူး။

အရှင် မာဒါဝလ ဥပါလိ

လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်း

(သိပ္ပံပညာတိုးတက်ရေး အတွက် ၂၈ နိုဝင်ဘာ ၁၉၉၆ တွင် ကျင်းပသော သီရိလင်္ကာအစည်းအရုံး၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေး အခမ်းအနား၌ တင်သွင်းသော သုတေသန စာတမ်းကို အခြေခံပါသည်။)

သိပ္ပံနဲ့သစ္စာ

လူဝင်စားခြင်းဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ သိပ္ပံပညာဟာ သဘာဝသစ္စာကိုသိရေး လမ်းစဉ်အတွက် ပညာဗဟုသုတ ရှာဖွေခြင်းဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံသုတေသန လုပ်ငန်းတိုင်းဟာလည်း အနည်းဆုံး ခဏတဖြုတ်ပဲဖြစ်ဖြစ် လူသားရဲ့ ပညာဗဟုသုတကို အဆိုပါဦးတည်ချက်အတိုင်း သွားစေဖို့ မျှော်မှန်းထားတာ ဖြစ်တယ်။ သဘာဝရဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာကို ရှာဖွေခဲ့တဲ့ မဟာပညာကျော်တွေကို ဘာသာရေး အစွဲကင်းကင်းနဲ့ လေ့လာကြည့်တဲ့အခါ ဗုဒ္ဓဟာ စကြာဝဠာရဲ့ တကယ့်သဘာဝ ကို အပြည့်အဝနားလည်ခဲ့တဲ့ တစ်ပါးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ပညာရှာနည်းဟာ အနောက်တိုင်းသိပ္ပံက အသိအမှတ်ထားတဲ့ နည်းတော့ မဟုတ်ပေဘူး။ ဗုဒ္ဓဟာ ပညာကို ထိုးထွင်းသိနဲ့ ရှာဖွေရရှိခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အရှေ့တိုင်းနည်းဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကတော့

ပညာဗဟုသုတကို ကြောင်းကျိုးသိနဲ့ ရှာတာဖြစ်တယ်။ ဒါကို သိပ္ပံနည်းကျနည်းစနစ် လို့ သိထားကြတယ်။

သိပ္ပံနည်းကျ နည်းစနစ်မှ တဆင့်သာ ပညာကိုရှာဖွေတတ်တဲ့ အနောက်တိုင်းသိပ္ပံဟာ ဗုဒ္ဓဟောကြားတဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အယူအဆတွေ သဘာဝဖြစ်စဉ်တွေကို နားလည်ဖို့ ခက်နေတယ်။ ရင်းနှီးနေကျ အနောက်တိုင်းသိပ္ပံရဲ့ လက်ခံနိုင်စွမ်း အပြင်အပမှာ ရှိတာတွေကတော့ ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေခြင်း (ပေါ်နေ့ဗဟိုကာ) ၊ မမြဲခြင်း (အနိစ္စ)၊ အတ္တမရှိခြင်း (အနတ္တ)၊ တန်ခိုးအဘိညာဉ် (ဥပမာ စိတ်ချင်းဆက်သွယ်ခြင်း၊ အကြားအမြင်၊ အနာဂတ်ကိုသိခြင်း၊ တန်ခိုးအမျိုးမျိုးဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်း) တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သိပ္ပံပညာဟာ ၂၀ရာစု အစောပိုင်းမှာ အလှမ်းကျယ်ကြီး ခုန်ကျော်လိုက်ပြီး ပထမဦးဆုံးအနေနဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကို အရင်ကသူတို့နားမလည်ခဲ့တဲ့ အထက်က ကိစ္စတွေကို နားလည်ဖို့ မျှော်လင့်ချက် ပေးလိုက်တယ်။ ဒီစာတမ်းဟာ ၂၀ရာစု မော်ဒန်သိပ္ပံက လူဝင်စားခြင်းကို ဘယ်လိုသက်သေပြနိုင်သလဲဆိုတာ ရှင်းလင်းထားခြင်းဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံပညာရဲ့ ၂၀ရာစု ခုန်ကျော်မှုဟာ အဓိက ကျတဲ့ ပါရာဒိုင်းပြောင်းလဲခြင်းကို ဖြစ်စေတယ်။ (အတွေးအမြင်၊ နားလည် လက်ခံမှု၊ အမှန်တရားအပေါ် သိမြင်မှုတွေ သိသာစွာ ပြောင်းလဲတယ်။) ဒါတွေဟာ သိပ္ပံပညာရဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို လုံးဝ ပြောင်းလဲသွားစေတယ်။ ဒါ့အပြင် သိပ္ပံပညာကို အဝိဇ္ဇာ လူသားရဲ့ အာရုံငါးပါးခံစားမှုကနေ ကျော်လွန်အောင် မြှင့်တင်ပစ်လိုက်တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ယေဘုယျအမြင်ဟာ သုံးရာစုလုံးလုံး လွှမ်းမိုးလာတဲ့ ရှေးရိုးသိပ္ပံကို မှီခိုနေခဲ့တာဖြစ်တယ်။ ဒီပါရာဒိုင်းပြောင်းလဲခြင်းက သိပ္ပံပညာရှင်တွေရဲ့ ယေဘုယျ အမြင်တွေကို ရုတ်ချည်း ဒုက္ခပေးလိုက်တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေဟာ မော်ဒန်သိပ္ပံက ဖော်ထုတ်လိုက်တဲ့ ပါရာဒိုင်းအသစ်နဲ့ ကိုက်အောင် ကြိုးစားနေရဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေးရိုးသိပ္ပံ (Classical Science - ၁၇ ရာစုမှ ၁၉ ရာစုထိ)

သိပ္ပံပညာ ဆိုတာဟာ ကြောင်းကျိုး ဝေဖန်နိုင်တဲ့ လူ့မနော ရဲ့ ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှု၊ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပြီး သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာနည်း ဆိုတာဟာ ပရမတ္ထသစ္စာကို နားလည်အောင် ကြိုးစားဖို့ အသုံးပြုတဲ့ အနောက်တိုင်းနည်းစနစ် ဖြစ်တယ်။

အနောက်တိုင်း မှာတော့ သိပ္ပံပညာဟာ နည်းပညာပိုင်း ကို ဖွံ့ဖြိုးစေပြီး စက်မှုတော်လှန်ရေးကို သယ်ဆောင်လာတယ်။ နောက်တော့ လူတွေကို ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်း အကျိုးကျေးဇူး အမြောက်အမြားပေးတယ်။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကိုပေးတယ်။ အနောက်တိုင်းရဲ့ နိုင်ငံရေးကို လွှမ်းမိုးတယ်။

ဒါတွေကြောင့် အနောက်တိုင်းကလူတွေနဲ့ အနောက်တိုင်းပညာရေးကို ရထားတဲ့လူတွေအတွက် သိပ္ပံပညာဟာ လက်သင့်ခံချင်စရာ ဖြစ်တယ်။ ယနေ့ခေတ်လူတွေဟာ သိပ္ပံနည်းကျတဲ့ အရာကို ယုံကြည်လေ့ ရှိကြတယ်။ သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာမှုဟာ အသိပညာကို ရှာဖွေဖို့ရန် တစ်ခုတည်းသော သင့်လျော်တဲ့ ချဉ်းကပ်မှုလို့ အမှားမှားအယွင်းယွင်း ယုံကြည်ကြတယ်။

အသိပညာရရှိ သုံးတဲ့ အရှေ့တိုင်းရဲ့ ထိုးထွင်းသိ နည်းနာ ကို သိပ်အာရုံ မစိုက်မိကြဘူး။

အကျွန်ုပ်တို့နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ ကြောင်းကျိုးသိ အမြင်နဲ့ ချဉ်းကပ်တတ်တဲ့ ၁၇ ရာစုနဲ့ ၁၉ ရာစုကြားပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ သိပ္ပံပညာကို ရှေးရိုးသိပ္ပံ (Classical Science) လို့ခေါ်တယ်။ စာအုပ်အချို့ကတော့ မော်ဒန်သိပ္ပံ လို့ ရည်ညွှန်းတာလည်း ရှိပါတယ်။ ဒီစာတမ်းမှာတော့ ဒါကို ရှေးရိုးသိပ္ပံ လို့ပဲ သုံးနှုန်းမှာ ဖြစ်တယ်။ ၂၀ ရာစု ပါရာဒိုင်း ပြောင်းလဲခြင်းရဲ့ ရလဒ်ဖြစ်တဲ့ သိပ္ပံအသစ်ကိုတော့ မော်ဒန်သိပ္ပံဆိုတဲ့ ဝေါဟာရကို သုံးစွဲသွားမယ်။

ရှေးရိုးသိပ္ပံက ပြီးခဲ့တဲ့ ရာစုသုံးခုလုံးကို ကိုင်ဆုပ်လွှမ်းမိုးထားတယ်။ ရှေးရိုးသိပ္ပံကို အခြေတည်တဲ့ တန်ဖိုး-စံပြဋ္ဌာန်းမှု စနစ် ကို လူမှုရေးပညာရှင် ပစ်ထရင် ဆိုရော့ကင်း (Pitrim Sorokin) က လူမှုရေးနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုပြောင်းလဲမှုကို လေ့လာတဲ့ အခန်းလေးခန်းပါ သူ့ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ ကျမ်းစာအုပ်မှာ ခံစားမှုပြဋ္ဌာန်းစနစ် (A sensate value system) လို့ ရှင်းပြထားတာ ရှိတယ်။

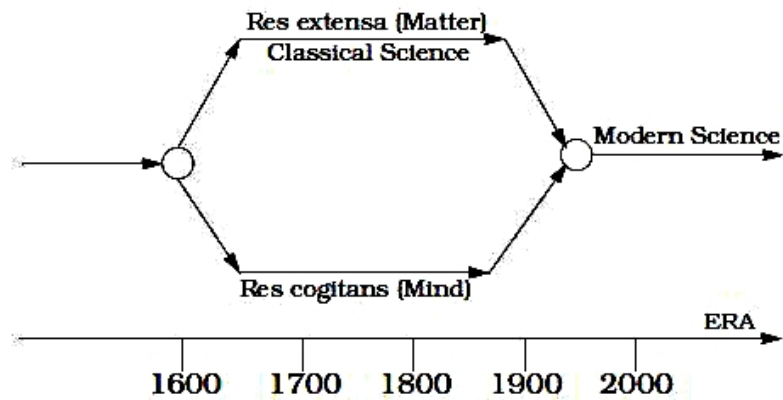
ခံစားမှုပြဋ္ဌာန်းစနစ်က ရုပ်ဝတ္ထုဟာ ပရမတ္တသတ္တ ဖြစ်ပြီး စိတ်ဖြစ်စဉ်တွေဟာ ရုပ်ရဲ့ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ခံရတယ်လို့ ခံယူထားတယ်။ ကျင့်ဝတ်-စံတွေ အားလုံးဟာ နှိုင်းရသဘောကို ဆောင်ပြီး ခံစားချက်ကသာ အသိပညာနဲ့ အမှန်တရားရဲ့ တစ်ခုတည်းသော အရင်းအမြစ် ဖြစ်တယ်လို့ ဒီစနစ်က ဟောကြားလေတော့တယ်။

လူသားရဲ့ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာ အပေါ် ယုံကြည်သက်ဝင်မှုဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ ရာစုသုံးခုအတွင်းမှာ အတော်ခိုင်မာလာပြီးတော့ ရှေးရိုးသိပ္ပံက ချပေးလိုက်တဲ့ ခံစားမှုပြဋ္ဌာန်းစနစ် ဟာ လူသားရဲ့ လုပ်ဆောင်မှု အဖုံဖုံကို လွှမ်းခြုံထားခဲ့တယ်။ (အရှေ့တိုင်းအမြင် လွှမ်းမိုးတဲ့ နေရာတွေက လွဲရင်ပေါ့)။ (နောက်ပိုင်းမှာ ရှင်းပြသလိုပါပဲ) ရှေးရိုးသိပ္ပံက ပြသတဲ့ ကမ္ဘာ့အမြင်ဟာ အပြစ်မကင်းဖြစ်ခဲ့ရပြီး ဒီအပြစ်ဒေါသတွေက လူ့လုပ်ဆောင်မှု တန်တလျားကို လွှမ်းခြုံထားတဲ့အဖြစ်ကြောင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကပ်ဘေးကြီးတွေကို ဦးတည်ခဲ့ရတယ်။

ရှေးရိုးသိပ္ပံကို ရီနေ ဒေးကာ (Rene Descartes) ရဲ့ ဒဿနအတွေးအခေါ်၊

ဖရန်စစ်ဘေကွန်ရဲ့ နိဿယ (methodology) နဲ့ အိုင်ဇက်နယူတန်ရဲ့ သင်္ချာနဲ့ တည်ထောင်ခဲ့တာပါ။

၁၇ ရာစုတုန်းက ဒေးကား က စကြာဝဠာမှာရှိတဲ့ အရာအားလုံးကို ရက်စ် အိပ်စတန်ဆာ - Res Extensa (ရုပ်ဝတ္ထု) နဲ့ ရက်စ် ကော်ဂစ်တန်စ် - Res Cogitans (စိတ်) ဆိုပြီး နှစ်စု စုပြုခဲ့တယ်။ (Fig.1) ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းကို အရေးကြီးတဲ့ အစိတ်အပိုင်းလို့ ယူဆခဲ့ပြီး ဒီအပိုင်းထဲမှာတင် အသိပညာတွေကို စုဆောင်းလေ့လာမှုကို သိပ္ပံလို့ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့တယ်။ သိပ္ပံကို (အသိပညာ) လေ့လာမှုအတွက် အလေးအနက် ပြုအပ်တဲ့ အထူးအစိတ်အပိုင်း အဖြစ် ယူဆခဲ့တယ်။ အခြားအပိုင်းဖြစ်တဲ့ စိတ်ပိုင်း ကိုတော့ အလေးအနက် ပြုစရာလို့ မယူဆဘဲ သိပ္ပံပညာရှင်တွေ နှိုက်ထုတ် ရှာဖွေဖို့အထိ အဖိုးမတန်ဘူးလို့ ယူဆခဲ့တယ်။

- * Rene Descartes
- * Henry Becquerel
- * Albert Einstein
- * Werner Helsenberg
- * Louis de Broglie
- * Erwin Schrodinger
- * Paul Dirac
- * Richard Feynman
- * Stephen Hawkins

Figure 1

ဒါကြောင့် စကြာဝဠာရဲ့ အရေးကြီးပြီး အလေးအနက်ပြုစရာ အသိပညာတွေဟာ ရုပ်ဝတ္ထု၊ တနည်း သိပ္ပံပညာအပေါ်မှာပဲ ကန့်သတ်ထားခဲ့တယ်။ သိပ္ပံပညာအနေနဲ့ စကြာဝဠာနဲ့ ပတ်သက်ရင် ထိတွေ့တိုင်းတာလို့ရတဲ့ ရှုထောင့်တွေကပဲ လေ့လာဖို့ ထိန်းချုပ်ခံရတယ်။

သိပ္ပံပညာရှင်တွေက စကြာဝဠာကို ဝတ္ထုပစ္စည်းလို့ပဲ လက်ခံထားကြပြီးတော့ စကြာဝဠာရဲ့ တကယ့်ပရမတ်သစ္စာဟာ သက်မဲ့ဖြစ်တယ် သက်ရှိတွေမဟုတ်ဘူးလို့ ယုံကြည်ထားခဲ့ကြတယ်။ သဘာဝမှာရှိတဲ့ စိတ်၊ တွေးခေါ်ခြင်းနဲ့ အသက်ဇီဝ အပါအဝင် အရာအားလုံးကို ရုပ်ဝတ္ထုတွေရဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ် ဆင်ခြင်မှု သဘောတရား (Rationalism) နဲ့ ရှင်းပြနိုင်ရမယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတယ်။

ဒေးကား (Descartes) ရဲ့ ခွဲခြမ်းမှုမှာကိုက သိပ္ပံရဲ့ အမြစ်အခြေမှာ မွေးရာပါအင်္ဂါချို့တဲ့မှ ဖြစ်နေတယ်။ အမှန်တရားရဲ့ တစ်ဖက်ခြမ်းကို ဖုံးပိတ်ကာထားပြီး သိပ္ပံပညာရှင်တွေကိုလည်း ပရမတ္ထကို ရှာဖွေတဲ့နေရာမှာ ကျန်တဲ့တစ်ခြမ်းတည်းနဲ့ ရှာပါလို့ လုပ်တယ်လေ။

ဒီဘောင်ကန့်သတ်မှုထဲမှာ ဖွံ့ဖြိုးလာရတဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ လေ့လာမှုဆိုတာမှာ ဘာတစ်ခု ပါသလဲဆိုတော့ သိပ္ပံနည်းကျပါတယ်လို့ လက်ခံနိုင်ဖို့အတွက် အဲဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ အရင်ဆုံးအားဖြင့် သိပ္ပံပညာရှင်တွေ နားလည်နိုင်တဲ့ကိစ္စဖြစ်ဖို့ လိုအပ်တယ် ဆိုတာပါတယ်။

သိပ္ပံပညာရှင် တွေဟာ အဖြစ်အပျက် တိုင်းရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို သူတို့ဗာသာ နားလည်မဲ့ တန်ဖိုး-စံ တစ်ခု သတ်မှတ်တယ်။ ဖြစ်ရပ် အမျိုးမျိုးကို ရှင်းပြဖို့ ခန့်မှန်းတွက်ချက် ထားတဲ့ ကြောင်းကျိုး ဖြစ်စဉ်တွေကို တင်ပြကြတယ်။ ဖြစ်ရပ်နဲ့ ကြောင်းကျိုးဖြစ်စဉ်တို့ အချင်းချင်း ဆက်စပ်မှုတွေကို သိပ္ပံအဖွဲ့အစည်းက နားလည်ကြရတယ်။ "သိပ္ပံပညာရှင်တွေက နားလည်ရခြင်း" ဆိုတဲ့ ဒီစာမေးပွဲကို မအောင်မြင်တဲ့အရာ မှန်သမျှကိုတော့ သိပ္ပံနည်းမကျဘူးလို့ ဆိုကြတယ်။

ဒီဖြစ်ရပ်ဟာ သိပ္ပံပညာကို ဖျက်ဆီးတဲ့ ချုပ်ချယ်မှု တစ်ရပ် ဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေဟာ လူသားတွေသာလျှင် ဖြစ်ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ နားလည်နိုင်စွမ်းဟာလည်း လူသားရဲ့ အာရုံငါးပါး အကန့်အသတ်မှာ

ထိန်းချုပ်ထားခြင်း ခံနေရတာကပဲ။ အကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ အာရုံငါးပါးဟာ သုံးဖက်မြင် (Three dimensions) အထိပဲ လက်ခံထိတွေ့နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အထက်က ဖြစ်ရပ်ဟာ သိပ္ပံရဲ့မြင်ကွင်းကို သုံးဖက်မြင်မှာ ကန့်သတ်ထားတယ်။ သုံးဖက်မြင်ကနေ ကျော်လွန် ထိုးထွက်လာတဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို ကျတော့ သိပ္ပံနယ်လွန်လို့ ဆိုပြီး သိပ္ပံပညာရှင်တွေ နားလည်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ အမှန်တရား သစ္စာကနေ ထုတ်ပယ်ပစ်သတဲ့ဗျာ။

ဒါကြောင့် ရှေးရိုးသိပ္ပံဟာ သဘာဝတရားအပေါ်ထားတဲ့ အမြင်နဲ့ သုံးဖက်မြင်ကနေ ကျော်လွန်တဲ့ ရှုထောင့်တွေ၊ ရုပ်ဝတ္ထုမဟုတ်တဲ့ (နာမ်တရား) ရှုထောင့်တွေ အတွက် မမြင်မကန်းဖြစ်နေတယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာကို နားလည်ဖို့ ကြိုးစားရာမှာ ဒီချုပ်ချယ် ကန့်သတ်မှုတွေ ကြားမှာညပ်နေတဲ့ သိပ္ပံပညာဆိုတာကြီးနဲ့ ကြိုးစားရတာဟာ အလဟဿ အားထုတ်မှုရယ်ပါ။

ဗုဒ္ဓရဲ့ သစ္စာရှာဖွေရေး လမ်းစဉ် မှာတော့ ဒီအတားအဆီးတွေ မရှိဘူး။ ဒါဟာ ဘာကြောင့် သိပ္ပံပညာ ရှုံးနိမ့် တဲ့ နေရာမှာ ဗုဒ္ဓ က အောင်မြင်သလဲဆိုတာကို ရှင်းပြနေတာ။ သိပ္ပံဟာ သူ့လမ်းနဲ့သူ့ရှိနေသေးတော့ ဘယ်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက် ရယ် ကမှတော့ သိပ္ပံပညာ လုံးဝညသို ကျရှုံးသွားပြီလို့တော့ မဆိုနိုင်သေးပါဘူး။

ကြောင်းကျိုးသိနဲ့ ထိုးထွင်းသိ တို့ဟာ လူ့မနောလုပ်ငန်းတွေမှာ နှစ်လွှာပေါင်းတစ်ရွက် ဖြစ်ပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက် တွေးခေါ်ခြင်း ဟာ တစ်ကြောင်းဆွဲဖြစ်ပြီး အသေးစိတ်တယ်။ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာတယ်။ သူ့တာဝန်က စိတ်ဖြာမယ်၊ တိုင်းတာမယ်၊ မျိုးတူရာစုမယ် ဆိုတဲ့ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်း(တက္ကိက) နယ်ပယ် ထဲမှာ ပါတယ်။ ကြောင်းကျိုးသိဟာ အပိုင်းပိုင်းကျိုးနိုင်တယ်။

ထိုးထွင်းသိ (ဗုဒ္ဓအသုံးပြုတဲ့နည်း) ကတော့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပြီးသကာလ ပရမတ္ထတရား ဆိုတာကိုလည်း ဉာဏ်အလင်းရမှုကြောင့် ပြန့်ပြောလာတဲ့ အသိတရားကတဆင့် ဖြစ်သော (စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း မဟုတ်တဲ့) တွေ့ကြုံသိ ပေါ်မှာ အခြေခံတယ်။ ထိုးထွင်းသိဟာ ပေါက်ဖွားခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။ မြင့်မြတ်တယ်။ ပြီးတော့ တစ်လမ်းသွား မဟုတ်ဘူး။ ကြောင်းကျိုးသိက မိမိကိုယ်ကို ဗဟိုပြုသလောက် ထိုးထွင်းသိကတော့ သဘာဝနဲ့ တသားတည်း ဖြစ်လေတယ်။

ရှေးရိုးသိပ္ပံ (Classical science) ကနေ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ ကမ္ဘာ့အမြင်ဟာ အိုင်ဇက်နယူတန်ရဲ့ အဓိက ဖန်တီးချက်လက်ရာ ဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမယ် စကြာဝဠာဟာ ကြီးမားတဲ့ ယန္တရား အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး သင်္ချာနိယာမတွေနဲ့ လည်ပတ်နေတယ်။ သူ့ကို သုံးဖက်မြင်အာကာသနဲ့ အကြွင်းမဲ့အချိန် အတွင်းက သေးငယ်ပြီး အစိုင်အခဲဖြစ်တဲ့၊ ဖျက်ဆီးလို့မရသော အမှန်တွေဖြစ်တဲ့၊ ရုပ်ဝတ္ထုတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတယ်။ ဒီအမှန်တွေကို တူညီတဲ့ ရုပ်ပစ္စည်းနဲ့ တည်ဆောက်ထားတယ်။ ထုတ်ယူစိတ်ဖြာမှုဝါဒ (Reductionism)၊ ပြဋ္ဌာန်းခံဝါဒ (Determinism) နဲ့ အကြွင်းမဲ့မှန်ကန်သော သင်္ချာ၏သေချာမှုသဘော (Absolute mathematical certainty) တွေဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရဲ့ ထောက်တိုင်ကြီးတွေ ဖြစ်တယ်။

ထုတ်ယူစိတ်ဖြာမှုဝါဒ (Reductionism)

ရီဒက်ရှင်းနစ်ဇင်အရ ရုပ်လောကမှာ အခြေခံအားဖြင့် အာကာသဟင်းလင်းပြင်၊ အချိန်နဲ့ ရုပ်မှန်လေးတွေ သာလျှင် ရှိတယ်လို့ ယူဆတယ်။ စကြာဝဠာအတွင်းက ဒီအမှန်လေးတွေဟာ နယူတန်ပြောတဲ့ "အား" တွေကြောင့် ပူးကပ်ပြီး စုစည်းနေတယ်။

နယူတန်ရဲ့နိယာမများ (Newton's laws) အရ ဒီဝတ္ထုတွေဟာ အဆုံးမဲ့ အာကာသဟင်းလင်းပြင် ထဲမှာ မြောနေကြတယ်။ အရာအားလုံးရဲ့ အပြုအမူကို သင်္ချာပညာနဲ့ တွက်ချက်ကြည့်လို့ရပြီး ဒီအမှန်တွေ ဘယ်လိုပြုမူတယ် ဆိုတာကို လေ့လာတာဟာ ရူပဗေဒပဲ။ သူတို့တွေ စုစည်းပေါင်းစပ်ပြီး ဘယ်လိုကြီးမားတဲ့ အမှန်တွေ ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာကို လေ့လာတာက ဓာတုဗေဒ။ ဒီအမှန်တွေ ဘယ်လိုစုစည်းပြီး သက်ရှိတွေ ဖြစ်လာတယ်ဆိုတာကို လေ့လာတာက ဇီဝဗေဒ။ ဒီအမှန်တွေ ဘယ်လိုစုပေါင်းပြီး ခံစားတတ်တဲ့ အရှုပ်ပုံကြီး ဖြစ်လာသလဲဆိုတာကို လေ့လာတာက ဇီဝကမ္မဗေဒ။ ပိုရှုပ်ထွေးတဲ့ သိပ္ပံလမ်းစဉ်က အပြုအမူကို လေ့လာတာက စိတ်ပညာ။

ရှေးရိုးသိပ္ပံ ထွန်းကားချိန်က အနုမြူသိပ္ပံ (Nuclear science) ဆိုတာ မရှိသေးဘူး။ အက်တမ်ရဲ့ ညှုတ်ကလိယပ်စ် (Nucleus) ဆိုတဲ့ အယူအဆတောင် အဲဒီအချိန်တုန်းက

ပေါ်သေးတာ မဟုတ်ဘူး။ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရဲ့ အက်တမ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေအပေါ် ရှင်းပြနိုင်စွမ်း အားနည်းမှဟာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကို မော်ဒန်သိပ္ပံ (Modern science) ရှာတွေ့မှုဆီ မောင်းနှင်သွားတော့တယ်။ အနုမြူသိပ္ပံဟာ ပိုမိုပြန့်ပြော အခြေခံကျလေတဲ့ ၂၀ ရာစုရဲ့ စည်းကမ်းသစ်ဖြစ်တယ်။

ပြဋ္ဌာန်းခံဝါဒ (Determinism)

ဒီတာမင်းနစ်ဇင်ကတော့ သက်ရှိတွေအပါအဝင် အကျွန်ုပ်တို့ တွေကြုံရတဲ့ အရာတိုင်းဟာ အမှန်တွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုဖြစ်ပြီး ဒီအမှန်တွေဟာလည်း တိကျတဲ့ မပြောင်းလဲတဲ့ နိယာမ တွေကို လိုက်နာကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ အကယ်၍ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အချိန်တစ်ခုအတွင်းက အမှန်အားလုံးရဲ့ အနေအထားကို သိခဲ့ရင် အနာဂတ် အချိန်တစ်ခုခု မှာဖြစ်မဲ့ စကြာဝဠာရဲ့ အနေအထားကို တွက်ချက်ကြည့်လို့ ရတယ်။ သဘာဝဖြစ်စဉ်အားလုံးရဲ့ အခြေခံကို အတူတူ ထားပြီး စဉ်းစားတဲ့အတွက် ဒီဖြစ်စဉ်တွေ အားလုံးဟာ ကြိုတင်ဆုံးဖြတ် ထားပြီးသားလို ဖြစ်နေတယ်။ လူသားရဲ့ ဉာဏ်ပညာ၊ အသိတရား၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ အကြင်နာနဲ့ ရည်မှန်းချက် ဆန္ဒတွေကိုတော့ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ ဒီယန္တယား စကြာဝဠာထဲမှာ နေရာမပေးထားဘူး။ စိတ်သဘောထား ကြီးမြတ်ခြင်းဟာ သူစိမ်းတရံစာ။

ဖရန်စစ်ဘေကွန် (Francis Bacon)ရဲ့ သဘာဝတရားအပေါ် အမြင်ဖြစ်တဲ့ "သဘာဝ တရားဟာ လွတ်လပ်စွာ လျှောက်ရင်း တောခြောက် ခံရတယ်၊ တာဝန် ထမ်းဆောင်ရင်း အစေခံ ဖြစ်ရတယ်" ဆိုတဲ့အမြင်ဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံ-နည်းနာနိဿရည်းတွေ အတွက် အဓိကအချက်ပါ။ သိပ္ပံပညာရှင် တွေက သဘာဝတရားရဲ့ လျှို့ဝှက်ချက်တွေကို သဘာဝတရား ထံကပဲ နှိုက်ထုတ်ကြတယ်။ သိပ္ပံပညာရဲ့ ရည်မှန်းချက်ဟာ သဘာဝကို လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင် ဖို့ရန် အသိပညာတွေ ဆည်းပူးရယူဖို့ ဖြစ်နေတယ်။ ယနေ့ခေတ် အထိကတော့ ရှေးရိုးသိပ္ပံနဲ့ သူ့ရဲ့ဆင့်ပွား နည်းပညာရပ်တွေဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ဂေဟစနစ်ကို အကြီးအကျယ် ပျက်စီးစေအောင် အသုံးပြုခြင်း ခံနေရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီ ကြောင်းကျိုးသိ အတွေးအခေါ် တွေက အနောက်တိုင်းကို လွှမ်းမိုး ထိုးဖောက်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် သိပ္ပံပညာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ သဘာဝကို

လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်လို့ အနောက်တိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းက ယုံကြည်ကြတယ်။ သူတို့ကိုယ် သူတို့ သဘာဝကို ပိုင်ဆိုင်သူ အရှင်သခင်တွေ အဖြစ် ရောက်အောင် သိပ္ပံဗဟုသုတ တွေကို အသုံးပြုနိုင်တယ် လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ သဘာဝတရားဟာ “မ” သဘာဝဆောင်တဲ့ တရားဖြစ်ပြီး သူ့အတွက် စွန့်စားဖို့ ထိုက်တန်တယ် လို့ ထင်မြင်ကြတယ်။

ကြောင်းကျိုးဆက် အတွေးအခေါ်က သက်ရှိတွေ အားလုံးကို စက်ယန္တယား သဖွယ်ပဲ ဆက်ဆံခဲ့တယ်။ ဒီတလွဲ ရီဒက်ရှင်းနစ် အတွေးအခေါ်ရဲ့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးကို ဆေးပညာမှာ အဓိက သွားတွေ့ရတယ်။ ကာတက်စီနဲ့ နယူတန် ပုံစံ (Courtesian-Newtonian model) ဖြစ်တဲ့ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စက်နာရီအသွင် ယူဆထားသော အတွေးအမြင်ဟာ ဆရာဝန်တွေကို အဓိကရောဂါကြီး တွေကို ရှာလို့မတွေ့အောင် ပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့တယ်။ အခု ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်မဲ့ အကန့်အသတ်တွေ နဲ့ အသက်ခန္ဓာရဲ့ စက်ယန္တယား အယူအဆကို စွန့်လွှတ်လိုက်တဲ့ အခါမှသာ ဒီအဓိကရောဂါကြီးတွေကို သိလာရတာဖြစ်တယ်။

ရှေးရိုး သိပ္ပံပညာက အနောက်တိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အခုလို ယုံကြည်စေတယ်။ ဘဝဟာ ဖြစ်တည်ခြင်းအတွက် ယှဉ်ပြိုင် ရုန်းကန် နေရတာ။ နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိရင် အကန့်အသတ်မဲ့ အောင်မြင် တိုးတက်မှုတွေ ရရှိနိုင်ပါတယ် ဆိုပဲ။ အရစ္စတိုတယ်လ်ရဲ့ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ သီဝရီက သိပ္ပံနည်းကျ ကြောင်းကျိုးသမားတွေကို အခွင့်ပေးတယ်။ မိန်းမတွေကို တဆင့်နိမ့် အခွင့်အရေးမှာထားဖို့၊ ယောကျ်ားတွေအတွက် အဖြည့်ခံ ဖြစ်စေဖို့ တဲ့လေ။ ဒီသီဝရီကလည်း ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာနဲ့အတူ ရုပ်လွှမ်းမိုးတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆီကို ရောက်ရှိလို့ လာတယ်။

ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာအောင် ဒီသီဝရီက မိန်းမတွေကို ပြုသမျှနုသူ၊ လက်သင့်ခံတတ်သူ အနေမှာထားပြီး ယောကျ်ားတွေကို နိုးကြားထကြွသူ တီထွင်ဖန်တီးတတ်သူ အနေအထားမှာ ထားတယ်။ ဒီအယူအဆတွေဟာ အနုမြူသိပ္ပံ မောင်းနှင်တဲ့ မော်ဒန်သိပ္ပံက လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို လွှမ်းမိုးလာတဲ့ အခါသမယအထိ တည်ရှိနေခဲ့တယ်။

ကြောင်းကျိုးဆက် အတွေးအခေါ်တွေ စက်ယန္တယားဆန်ဆန် အတွေးအခေါ်တွေက

အနောက်တိုင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လွှမ်းမိုး ထားရခြင်းဟာ အတွေးအခေါ် ပညာရှင်တွေဖြစ်တဲ့ သောမတ်စ်ဟော့ဘ်စ် (Thomas Hobbs) နဲ့ ဂျွန်လော့ခ် (John Locke) တို့ရဲ့ ပယောဂ မကင်းဘူး။ ဟော့ဘ်စ်က အသိပညာ အားလုံးဟာ ခံစားသိအပေါ် မူတည်တယ်လို့ ကြေညာတယ်။

ဟော့ဘ်စ်ရဲ့ကျမ်းနဲ့ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုတွေက တဆင့် လော့ခ်က ကြောင်းကျိုးဆက် အတွေးအခေါ်ကို လူသားရဲ့ပြဿနာ တွေအထိ ဆန့်ထုတ်ခဲ့တယ်။ သူက ရီဒက်ရှင်းနစ်ဇင် ကို လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲ ခြေဆန့်ထုတ် လိုက်ပြီး ဝတ္ထုပစ္စည်းနဲ့ အဖွဲ့အစည်းကြားက တူညီမှုတွေကို ဆွဲထုတ်ပြတယ်။ အမှန်ဟာ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို တည်ဆောက်တဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်သည့်နည်းတူ လူတစ်ဦးချင်းဟာလည်း လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်တဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်များ ဖြစ်တယ်လို့ တင်ပြတယ်။

ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဝတ္ထုပစ္စည်းတစ်ခုရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိဟာ သူ့မှာပါဝင်တဲ့ အမှန်တွေစုစုပေါင်းရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိ ဖြစ်သည့်နည်းတူ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရဲ့ အပြုအမူပုံစံဟာ လူတစ်ဦးချင်းစီရဲ့ အပြုအမူပုံစံဖြစ်ပါသတဲ့။

လော့ခ်က သူ့အတွေးအခေါ်တွေကို စီးပွားရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးပြဿနာတွေဆီ ဆန့်ထုတ်ခဲ့ပြန်ပါတယ်။ သူက မွေးကင်းစ ကာလတုန်းမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ လူ့အသိစိတ်ကို ဗလာဖြစ်နေတဲ့ ကျောက်သင်ပုန်းနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြခဲ့တယ်။ ဘာ အသိပညာမှ မရှိတဲ့ ကျောက်သင်ပုန်းလေးဟာ ခံစားမှု အတွေ့အကြုံတွေ စွန်းထင်းရင်းနဲ့ အသိပညာတွေ ရလာခဲ့တာ ဖြစ်ပါသတဲ့။

မော်ဒန်သိပ္ပံ

ပရမတ္ထသစ္စာ ဟာ သူ့အပေါ်မှာထားတဲ့ ချုပ်ချယ်မှုနှစ်ခုကြောင့် ရှေးရိုးသိပ္ပံကနေ ရုန်းထွက် လွတ်မြောက်ခဲ့တယ်။ အနုမြူသိပ္ပံ (Nuclear science) ဟာ ဒီချုပ်ချယ်မှုတွေ ကြားမှာ မထွန်းကားနိုင်ခဲ့ဘူးလေ။

၁၉ ရာစုအလယ်ပိုင်းမှာ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရှင်တွေဟာ သဘာဝတရားရဲ့ တကယ့်သစ္စာကို သူတို့ အပြည့်အဝနားလည်ခဲ့ပြီလို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတယ်။ သိပ္ပံဆိုင်ရာ တွေ့စရာရှိတာတွေအားလုံး ရှာတွေ့ခဲ့ပြီ။ သုတေသန အသစ်တွေရှိမှုတွေဟာ ရှိရင်းစွဲကို အပြစ်ရှာ ဖာထေးရုံသာလို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ၁၉ ရာစု ရူပဗေဒ ပညာရှင် မိုက်ကယ်ဆန် (A. A. Michaelson) က ၁၉ ရာစုအကုန်မှာ အနာဂတ် ရူပဗေဒ အကြောင်းကို ခုလို ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ “ယခုရပြီးသား အဖြေကို ဒသမ အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ရုံနဲ့ ပြီးပါတယ်” တဲ့။ အဲဒီအချိန်တုန်းက လော့ဒ်ကယ်လ်ဗင် (Lord Kelvin) က ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ ရူပဗေဒရဲ့ အမြင်မှာ တိမ်တိုက်မည်းမည်း နှစ်ခုက လွဲရင် အရာအားလုံးဟာ ပြည့်စုံနေပါပြီတဲ့။

ဖြစ်နိုင်တာက အနုမြူရူပဗေဒ (Nuclear physics)ရဲ့ လုံးဝသစ်လွင်တဲ့ ကမ္ဘာဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ မြင်ကွင်းရဲ့ အပြင်မှာ ရှိနေခဲ့ပြီး အဲဒီကာလတုန်းက မြင်တွေ့ခြင်းခံခဲ့ရဖူးဟန် မတူဘူး။ အဖန်ဖန်မွေးဖွားခြင်းနဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ သုံးဖက်မြင်က လွန်မြောက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို ရှေးရိုးသိပ္ပံက လက်သင့်မခံတဲ့

နည်းတူ အနုမြူသိပ္ပံဆိုတဲ့ သုံးဖက်မြင်လွန် မြင်ကွင်းကိုလည်း ရှေးရိုးသိပ္ပံက လက်သင့်မခံခဲ့ပါဘူး။

၁၉ ရာစုအကုန်မှာ အနုမြူသိပ္ပံ ဖြစ်ရပ်အချို့ဟာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာပြီး သကာလ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ ပြည့်စုံပြီးသား လောကမှာ ရှင်းလင်းချက်တွေရှာဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ သိပ္ပံပညာရှင်များ တွေ့လာကြတယ်။ ၁၈၉၆ မှာ ဟင်နရီ ဘက်ကွာရေး (Henry Becquerel) ရဲ့ ရေဒီယိုသတ္တိကြွတွေရှိမှုက ရှေးရိုးသိပ္ပံလောကကို ခြေမွှပစ်ခဲ့တယ်။ နေကို နှစ်သန်းပေါင်းများစွာတိုင် ပူအောင်၊ တောက်ပအောင် လုပ်ပေးတဲ့ အနုမြူ သတ္တိကြွခြင်းဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံပညာရှင် တွေကို စိတ်ရှုပ်ထွေးစေတယ်။

နေရောင်ခြည်ဟာ အချိန်တိုအတွင်းမှာ အကျွန်ုပ်တို့ အသားအရည်ကို ညှိမှောင်သွားစေတယ်။ ဒါပေမဲ့ မီးဟာ ကာလအကြာကြီး တွေထိနေရတာတောင် အသားအရည်ကို ညှိမှောင်အောင် မပြုနိုင်ဘူး။ နေရောင်ခြည်ရဲ့ အသားညှိမှောင်စေတဲ့ အက်တမ် ဆိုင်ရာ ဖြစ်စဉ်ဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံက လက်ခံထားတဲ့ အကန့်အသတ်ရဲ့ အလွန်မှာ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ခဲ့ရတယ်။

ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ အားနည်းချက်တွေဟာ ပိုမိုသိသာလာတဲ့ တိုင်အောင် သူ့ရဲ့အကာအရံကို ထိုးဖောက် ဖျက်ဆီးပစ်ဖို့က မလွယ်ပါဘူး။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကို မရကလမ်းဆုံးမှာ တုပ်နှောင်ထားတဲ့ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ (ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော) အဓိကချုပ်ချယ်မှု နှစ်ခု မရှိတော့ပြီဖြစ်တဲ့ မော်ဒန်သိပ္ပံကမ္ဘာ ကို ခေါ်ဆောင်ဖို့ရန် အတွက် အိုင်းစတိုင်း (Albert Einstein) ထက်မညံ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ထွက်ပေါ်လာဖို့လိုပါတယ်။

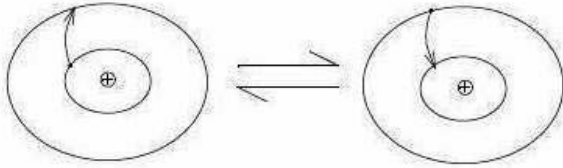
မော်ဒန်သိပ္ပံက အာရုံငါးပါး ထိန်းချုပ်သော အကန့်အသတ်ကို ကျော်လွန်ရင်း အကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ပညာဗဟုသုတကို မြှင့်တင်ပေးပြီးတဲ့နောက် သိပ္ပံပညာရဲ့ လုပ်နည်းကိုင်နည်းတွေထဲမှာ သိသာထင်ရှားတဲ့ အပြောင်းအလွဲတွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးတော့တယ်။

မနောဒွါရမှာ ပုံဖော်ကြည့်တဲ့ လမ်းစဉ်နဲ့ အရာအားလုံးကို နားလည်ဖို့ လုပ်ရတာဖြစ်တဲ့ အကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုဟာ ချို့တဲ့နေတယ်။ အကျွန်ုပ်တို့နဲ့ မကျွမ်းဝင်သော (ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘက်တူရာနောက်တစ်မျိုး မရှိတော့သလို ပြုမူတတ်သော)

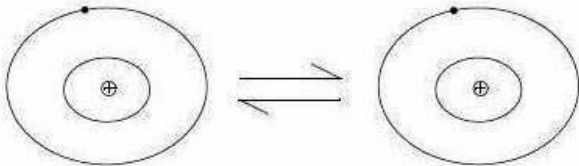
အစိတ်အပိုင်းတွေရဲ့ ပုံစံ (model) ကို ပုံဖော်ကြည့်ဖို့ လိုအပ်လာခဲ့ပြီ။ ဒီပုံစံတွေရဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေဟာ အများအားဖြင့် လက်ခံသုံးသပ်ခြင်း မပြုနိုင်ဖွယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီပုံစံမှာ(ကျွန်ုပ်တို့ ငါးပါးအာရုံနဲ့ ထိတွေ့နေရတဲ့) ကမ္ဘာ့လောကမှာ နားမလည်ခဲ့ဖူးတဲ့ လမ်းစဉ်တွေနဲ့ ဆောင်ရွက်နေသော အစိတ်အပိုင်းတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ လက်မခံမီ နားလည်ရခြင်း ဆိုတာ ပြုတ်ကျသွားခဲ့ပြီ။ (ဒီပုံဖော်ခြင်းပြောင်းလဲတဲ့) အချက်က သုံးရာစုလုံးလုံး အကျွန်ုပ်တို့ကို ထိုးစိုက်ထားခဲ့တဲ့ သိပ္ပံနည်းကျယေဘုယျအမြင် (Scientific common sense) ကို ဆိုးဆိုးရွားရွား လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ဟာ ဖြစ်သွားစေတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် အီလက်ထရွန်တစ်လုံးဟာ အက်တောမစ်ပတ်လမ်း တစ်ခုမှ အခြားတစ်ခုသို့ သူတို့လမ်းကြောင်းနှစ်ခုကြားက ဟင်းလင်းပြင်ကို ဖြတ်ကူးစရာမလိုဘဲ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ပါတယ်။ (Fig.2)

In classical science the electron moves from one orbital to another

In modern science the electron disappears from one orbital and reappears in another

Figure 2

ဒီနေရာမှာ အီလက်ထရွန်ဟာ ပတ်လမ်းတစ်ခုကနေ ပျောက်ကွယ်ပြီး အခြားပတ်လမ်းတစ်ခုမှာ သွားပေါ်ပါတယ်။ အီလက်ထရွန်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုဟာ လူဝင်စားသလိုပဲ။ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ အလွန်မှာရှိပါတယ်။ ဒါကို ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ် (Quantum mechanics) က ရှင်းပြနိုင်တယ်။ ဒီဖြစ်စဉ်တွေဟာ အကျွန်ုပ်တို့ စိတ်ကူးပုံဖော်နိုင်ခြင်းရဲ့ အထက်မှာ ရှိတယ်။ အကျွန်ုပ်တို့နဲ့ ကျွမ်းဝင်နေတဲ့ သာမန်အသိအမြင် (Common sense) ဟာ ဒီဖြစ်ရပ်မျိုးကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း မရှိပါဘူး။ ကိန်းဂဏန်းမပါဘဲ သဘောပုံစံတွေဟာ မော်ဒန်သိပ္ပံရဲ့ ပြယုဂ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးရိုးသိပ္ပံက အကြွင်းမဲ့ သေချာမှုကို လိုချင်တယ်။ မော်ဒန်သိပ္ပံက အကြွင်းမဲ့ သေချာမှုဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာနဲ့ ရပ်တည်ပြနေပါတယ်။

မော်ဒန်သိပ္ပံက Res Extensa (ရုပ်)နဲ့ Res Cogitans (စိတ်) နှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းမြှင့်တင်ပေးတယ်။ စကြာဝဠာကို အမှီအခိုကင်းတဲ့ အမာခံ အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်အောင် ခွဲစိတ်လို့ မရနိုင်ပါဘူး လို့ နားလည်စေတယ်။ မော်ဒန်သိပ္ပံ ပေါ်ထွန်းလာတော့ ရုပ် (Res Extensa) ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ သိပ်အစေးမကပ်တဲ့ (ယခင်က သိပ္ပံပညာရှင်တွေ စကားထဲ ထည့်ပြောဖို့ မထိုက်တန်ဘူးလို့ ယူဆခဲ့ကြတဲ့) သဘာဝတွေကို အလေးအနက်ထားလာကြတယ်။ လူဝင်စားခြင်း (အဖန်ဖန်မွေးဖွားခြင်း)ဟာ ဒီခေါင်းစဉ်အောက်မှာ ပါလာတယ်။

မော်ဒန်သိပ္ပံအရ ဆိုရရင် အရာဝတ္ထုတစ်ခုဟာ သူ့ရဲ့အစိတ်အပိုင်းတွေ ပေါင်းထားတာထက် ပိုပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် လူသားဟာ သူ့ကိုဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အက်တမ်တွေ ပေါင်းထားတာထက် ပိုပါတယ်။ မော်ဒန်သိပ္ပံဟာ ခံစားမှုစနစ်ခြင်း စနစ် (Sensate value system) ကို မျက်ကွယ်ပြုတယ်။ သူက ပရမတ္ထကို ရုပ်လောကရဲ့ အလွန်မှာ ထားတယ်။ ထိုးထွင်းသိနဲ့ ပညာဗဟုသုတရှာတာကို မြှင့်တင်တယ်။ တရားစီရင်ရေး၊ အမှန်တရား နဲ့ အလှအပ တို့ရဲ့ တကယ့်အဆင့်အတန်းဟာ အစိုးရနဲ့ ရဲတွေ လုပ်တာထက် မြင့်မားပါတယ်။ သိပ္ပံမှာ အကြွင်းမဲ့ အမှန်တရားဆိုတာ မရှိဘူးလို့ ပြသခဲ့တယ်။ အကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ အယူအဆနဲ့ သီဝရီတွေဟာလည်း ခန့်မှန်းချက်တွေ၊ အကန့်အသတ်ခံတွေသာ ဖြစ်တယ်။

မော်ဒန်သိပ္ပံပညာဟာ သစ္စာတရားအပေါ်မြင့်မြတ်တဲ့ အယူအဆတွေနဲ့ မိတ်ဆက်တယ်။ ရုပ်ခိုင်မာမှုနဲ့ စက်ယန္တရား အယူအဆတွေကနေ ပြောင်းလွဲလာစေတယ်။ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အမြင်သစ်မှာ အသက်၆၀ (၁၁၀)၊ စိတ်နဲ့

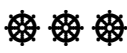

တိုးတက်ခြင်းတရားတွေ ပါဝင်ပြီးတော့ ကျန်းမာခြင်းနဲ့ အနာကင်းရေးဆီသို့ မြင့်မြတ်သော ချဉ်းကပ်မှုပြုတယ်။ အရှေ့တိုင်းနဲ့ အနောက်တိုင်းအမြင်တွေကို ပေါင်းစည်းစေတယ်။ စီးပွားရေး၊ နည်းပညာ၊ ဂေဟဗေဒနဲ့ ဣထိယသဘာဝ အမြင်တွေကို သစ်လွင်တဲ့ မူဘောင်တွေ ချပေးတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဂေဟစနစ်နဲ့ အမျိုးသမီးများကို တလွဲအသုံးမချအောင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလာတယ်။

မော်ဒန်သိပ္ပံ လွှမ်းမိုးမှုဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို နှေးကွေးစွာပဲထိုးဖောက်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထိုးဖောက်နေတာတော့ အမှန်ပဲ။ ခံစားမှုစံတွေကတော့ ကျဆင်းလာတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနဲ့ ဂေဟစနစ်တွေ ဟန်ချက်ညီအောင် ထိန်းသိမ်းရေး တွေကို အသိအမှတ် ထားလာကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေကို နေရာပေးရေးဟာလည်း အသိအမှတ်ပြုခံရလာတယ်။ သိပ္ပံပညာရဲ့ ပါရာဒိုင်းပြောင်းလဲခြင်းဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို အကျိုးပြုစေတဲ့ နည်းလမ်းနဲ့ လွှမ်းမိုးလာပါတယ်။

အနုမြူသိပ္ပံပညာရှင် Fritjof Capra ရဲ့ စကားအတိုင်းဆိုရရင်

ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်လမ်းစဉ်ဟာ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကို အနုမြူဗုံးဆီ ခေါ်သွားခဲ့ပြီး လူသားဆန် မြင့်မြတ်တဲ့ မော်ဒန်သိပ္ပံကတော့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေကို ဗုဒ္ဓဟောကြားတဲ့ဓမ္မတွေဆီ ခေါ်သွားပြီဖြစ်ပါတယ်။

သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်း

သိပ္ပံနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဒီသီဝရီတစ်ခုကို လက်ခံနိုင်ဖို့ဆိုတာ သူ့ရဲ့မှန်ကန်မှု၊ အချက်အလက်တွေ ကိုက်ညီမှု၊ သက်သက် အပေါ် မူတည်မနေဘူး။ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ခု ကတော့ ပထဝီ ပဲ။

ဆိုလိုတာက အဲဒီသီဝရီ စတင်ပေါက်ဖွားတဲ့ နေရာပဲ။ ဒီသီဝရီဟာ အရှေ့တိုင်း ဒါမှမဟုတ် တတိယ ကမ္ဘာက ပေါက်ဖွားလာတာ ဆိုရင် ဒီသီဝရီကို လက်ခံဖို့ အခွင့်အလမ်းဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် နည်းပါးပါတယ်။ သာဓကတွေအနေနဲ့ တတိယကမ္ဘာ တက္ကသိုလ်တွေက တင်လိုက်တဲ့ သုတေသန စာတမ်းတွေ အပယ်ခံရတာ ကြည့်လေ။ ဒီဂျာနယ်တွေကိုပဲ နာမည်ကြီး အနောက်နိုင်ငံ တက္ကသိုလ်တွေကနေတစ်ဆင့် ပြန်တင်တော့ လက်ခံကြတယ်ဗျာ။

အခု လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံခြင်းအတွက် ပထမ အတားအဆီးကတော့ ဒီအယူအဆဟာ အရှေ့တိုင်းမှာ စတင်တဲ့ အယူအဆ

ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာပဲ။ နောက် ဒီဘာသာတွေကို ကိုးကွယ်သူတွေဟာလည်း အရှေ့တိုင်းသားတွေ ဖြစ်နေတယ်လေ။

သိပ္ပံသီဝရီ တစ်ခုဟာ အနောက်တိုင်းမှာ လူကြိုက်များတဲ့ ဘာသာတွေရဲ့ တရားဓမ္မတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်နေမယ်ဆိုရင် ဒီသီဝရီဟာ အနောက်တိုင်းမှာ ပေါက်ဖွားတာ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင် သူ့ကို လက်ခံဖို့ ခဲယဉ်းပြန်တယ်။ ဒါမျိုးကြုံခဲ့ရတာက ဒါဝင်ရဲ့ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ် (Evolution) သီဝရီနဲ့ ဂယ်လီလီယိုရဲ့ နေကိုဗဟိုပြုခြင်း (Heliocentric) သီဝရီတွေပဲ။ လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံခြင်းဟာလည်းပဲ အလွန်ကြီးမားတဲ့ အတားအဆီးကြီးကို ရင်ဆိုင်ရတယ်။

လူဝင်စားခြင်းကို အစွဲကင်းတဲ့ သိပ္ပံရှုထောင့်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပထမဆုံး သိပ္ပံနည်းမကျတဲ့ ဒွိဟဖြစ်မှု အတားအဆီးတွေကို ဖြတ်ကျော်ဖို့လိုတယ်။ ဒါကို မော်ဒန်သိပ္ပံဆိုင်ရာ သီဝရီတွေအတွက် အခုအသုံးပြုနေတဲ့ စံမီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့ လုပ်နိုင်ပါတယ်။ အောက်ပါ နည်းလမ်းအတိုင်း လူဝင်စားခြင်းကို စမ်းသပ်သွားမယ်။

ဂျာမီဟေးဝပ် (Jeremy Hayward) က သီဝရီအသစ်တစ်ခုနဲ့ ညှိနှိုင်းဖို့ ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ရမလဲ ဆိုတာကို ရှင်းပြတယ်။ သူက နည်းလမ်းကို သိပ္ပံနည်းကျ လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်လေးဆင့်နဲ့ ဖော်ပြတယ်။

အဲဒါတွေကတော့

- (a) သက်ဆိုင်ရာ သဘာဝဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာပါ။
- (b) သီဝရီအသစ်တစ်ခု ထုတ်ပါ။
- (c) လေ့လာမှုစုစမ်းမှုတွေမှာ ဟောကိန်းထုတ်ဖို့ အဲဒီသီဝရီကို သုံးပါ။
- (d) ဟောကိန်းထုတ်ထားတဲ့ လေ့လာမှုစုစမ်းမှုတွေကို သုံးသပ်ပါ။

ဂျူဗင်နိုဘယ်ဆုရရှင် ရစ်ချတ်ဖေးမန်း (Richard Feynman) က ဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကို အသေးစိတ် ရှင်းပြတယ်။ သူကတော့ အဆင့် a နဲ့ b ကိုပေါင်းပြီး သုံးဆင့်ပါတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ရှင်းပြတယ်။

အကယ်၍ နောက်ဆုံးအဆင့်မှာ လုပ်တဲ့ လေ့လာစမ်းသပ်မှုတွေက ဦးဆုံးအဆင့်

တွေက ဟောကိန်း ထုတ်ထားတာတွေနဲ့ မကိုက်ညီရင် ဒီသီဝရီဟာ လက်သင့်ခံဖွယ်
မရှိဘူး။ ကိုက်ညီရင် သီဝရီကို လက်ခံတယ်။ အကယ်၍ ပို၍ပို၍
လေ့လာမှုစမ်းသပ်မှုတွေ လုပ်လို့မှ ကိုက်ညီတာတွေ ပြနိုင်ရင် ဒီသီဝရီဟာ
ပိုမိုခိုင်မာတဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံမှုကို ရမယ်။ သီဝရီတစ်ခုကို
စမ်းသပ်နည်းတစ်ခုအရ သိပ္ပံနည်းကျတယ်လို့ လက်ခံပြီးသွားရင်
အခြားတစ်ယောက်ယောက်က ဒီသီဝရီ လက်သင့်ခံဖွယ် မကောင်းဘူးလို့
အချက်အလက်အသစ်တွေနဲ့ သက်သေမပြမချင်း သူ့အတိုင်းပဲ ရှိနေမယ်။

လူဝင်စားခြင်းသဘာဝဖြစ်စဉ်

လူဝင်စားခြင်းဟာ အလွန်ရှေးကျတဲ့ ယုံကြည်မှုဖြစ်ပြီးတော့ ကမ္ဘာ့လူဦးရေရဲ့ အများစုက အဲဒါကို ယုံကြည်ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒေးကား (Rene Descartes) ရဲ့ ၁၆၄၁ ခုနှစ်က ထုတ်ပြန်ချက်ဖြစ်တဲ့ "စိတ်ဟာ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်ဆီးပြီးနောက် ချုပ်ပျောက်မသွားဘူး ဆိုတာတွေ၊ သေပြီးနောက် ဘဝသစ်ဖြစ်ဖို့ မျှော်လင့်ချက်ရှိတယ် ဆိုတာတွေကို ဖော်ပြဖို့ ကျုပ်စကားတွေက လုံလောက်ပါတယ်။" ဆိုတဲ့စကားက သူ့ရဲ့ လူဝင်စားခြင်းအပေါ် ယုံကြည်မှုကို သက်သေပြတယ်။ အနောက်ကမ္ဘာမှာ လူဝင်စားခြင်းကိုရှောင်ကြဉ်ထားတဲ့ ဘာသာတွေထဲက လူ ၂၀ရာခိုင်နှုန်းဟာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လူဝင်စားခြင်းကို ယုံတယ်။ ထင်မြင်ချက် မဲဆန္ဒကောက်ယူမှုအရ ဒီရာခိုင်နှုန်းဟာ တိုးတက်လို့လာတာ တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် လူဝင်စားခြင်းသဘာဝဖြစ်စဉ်ဟာ အကျွမ်းဝင်ပြီးသားဖြစ်ပြီးတော့ အဆင့် a နဲ့ b တို့ ဟာ အဲဒီမှာတင် ပါသွားပြီ။ ဒါကြောင့် လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံခြင်းကို စမ်းသပ်ရာမှာ အထက်က သိပ္ပံနည်းကျ လုပ်ငန်းစဉ်တွေထဲက

နောက်ဆုံးနှစ်ဆင့်ကို ဖြတ်သန်းရမယ်။ ဒါကို အောင်မြင်အောင် လုပ်နိုင်ရင် အခြားသော မော်ဒန်သိပ္ပံသီရိကို သက်သေပြသလိုပဲ လူဝင်စားခြင်းကို သက်သေပြပြီးဖြစ်မယ်။

ပြန်လည်မွေးဖွားခြင်း ဆိုတာကို ကာလတို သို့မဟုတ် ကာလရှည်အတွင်း လူတစ်ဦးရဲ့ နာမ်တရားက ခန္ဓာအသစ်မှာ ပြန်လည်ဖွဲ့တည်ပြီး ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း လို့ ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကာလမှာ အနည်းနဲ့အများဆိုသလို အတိတ်က အကြောင်းအရာ တွေကို မေ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတိတ်ဘဝ အကြောင်းတရားရဲ့ အနှစ်ချုပ်ကလေး ကတော့ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဒီအနှစ်သာရကလေးဟာ သူ့ရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာနဲ့ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးကို ဖော်ဆောင်ပါမယ်။

ဒါကြောင့် ကမ္ဘာမြေကို ရောက်လာကြတဲ့ မွေးကင်းစကလေးဟာ ကမ္ဘာသစ်ရဲ့ မှတ်တမ်းကိုတင်မဲ့ ဗလာကျောက်သင်ပုန်းလေး တစ်ချပ် မဟုတ်ပါ။ ဘိုးဘေးပိုင် သမိုင်းတွေ ရေးမှတ်ထားတဲ့ သင်ပုန်းတစ်ချပ်ရယ်ပါ။ အချို့က ပစ္စုပ္ပန်က ရှုခင်းတွေကို သဘောကျမယ်။ အများစုကတော့ သဘောမကျဘဲ မကြာမတင်ခင်က အတိတ်ကို ပြန်လည်ခြေဆန့်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

လူဝင်စားခြင်းဟာ အရေးအကြီးဆုံး ကိစ္စဖြစ်သလို သာမန် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနဲ့ ကလေးသူငယ် တွေအတွက် အလွန်သိမ်မွေ့ပြီး လက်လှမ်းမမီတဲ့ ကိစ္စလည်း ဖြစ်တယ်။ ရာဇဝတ်မှု၊ စာရင်းဇယားတွေအရ ပြစ်မှုစီရင်ခံရတဲ့ လူတွေထဲမှာ လူဝင်စားခြင်းကို ယုံကြည်သူက အခြားလူတွေထက် ပိုနည်းပါးတယ်လို့ သိရတယ်။ သိပ္ပံနည်းကျသာ လက်ခံကြပြီဆိုရင် လူဝင်စားခြင်းဟာ ၂၁ ရာစု လူ့အမှတ်အသားကို သတ်မှတ်တဲ့ လက်ဝါးကပ် တိုင်ကလေး ဖြစ်လို့နေလိမ့်မယ်။

လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျ စမ်းသပ်ခြင်း

ဖြစ်နိုင်ခြေ နှစ်ခု ရှိပါတယ်။ လူဝင်စားခြင်းမရှိတာနဲ့ လူဝင်စားခြင်းရှိတာ။ လူသားကို ရုပ်ပိုင်းနဲ့ နာမ်ပိုင်းဆိုပြီး ဖွဲ့စည်းထားတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ရုပ်ပိုင်း။ ဒါကို ကောင်းကောင်း နားလည်ကြတယ်။ ဒါဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ ရုပ်ပိုင်း (Res Extensa) ဆိုတာထဲမှာ ပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ရုပ်ပိုင်းကို ကောင်းကောင်း စူးစမ်းထားကြတယ်။ နာမ်ပိုင်းကိုတော့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေက မစူးစမ်းရသေးဘူး။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ဒါဟာ ရှေးရိုးသိပ္ပံရဲ့ နာမ်ပိုင်း (Res Cogitans) အတွင်းမှာ ရှိလို့ ဖြစ်တယ်။ ဆေးပညာမှာတောင်မှ စောစောပိုင်း ဆရာဝန်တွေဆိုရင် သာမန်ကာလျှံကာ ဖျားတာနာတာ လောက်ကိုတောင်မှ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ဖောက်ပြန်လို့ ဖြစ်တာလို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတာကလား။ အနောက်တိုင်း ဆေးပညာထဲက စိတ်ရောဂါ ဘာသာရပ်ဟာ မကြာခင်ကမှ ပေါ်လာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်လေ။

လူဝင်စားခြင်းမရှိ (Fig.3) ဆိုတဲ့ အဆိုမှာ သေခြင်းတရားဟာ တွင်းနက်ထဲက အတွေ့အကြုံ ဖြစ်ရပ် မျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီအတွေ့အကြုံ ဖြစ်ရပ်ကို ဖြတ်သန်းခြင်းဟာ တစ်လမ်းသွားသာလျှင် ဖြစ်ပြီး ဒါကို ဖြတ်သန်းပြီးတဲ့အခါ ဘာမှ ပြန်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အလင်းရောင်တောင် ပြန်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီနေရာမှာ ရုပ်ခန္ဓာဟာ သေပြီးတဲ့နောက် ပြိုကွဲသွားတဲ့အခါ နာမ်တရားဟာ ဖျက်ဆီးခံရတယ်။

သို့တည်းမဟုတ် လုံးဝမသိနားမလည်နိုင်တဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားပြီး အဲဒီအတိုင်း ထာဝရတည်နေမယ်။ ဆိုလိုတာက လူတိုင်းဟာ မွေးဖွားတယ်၊ ဘဝတစ်လျှောက်နေထိုင်တယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ သေခြင်းအတွေ့အကြုံကို ကျော်လွှားရမယ်။ ပြန်မလာတော့မဲ့ အခြေအနေကို ရောက်သွားမယ်။

NO-REBIRTH SCENARIO

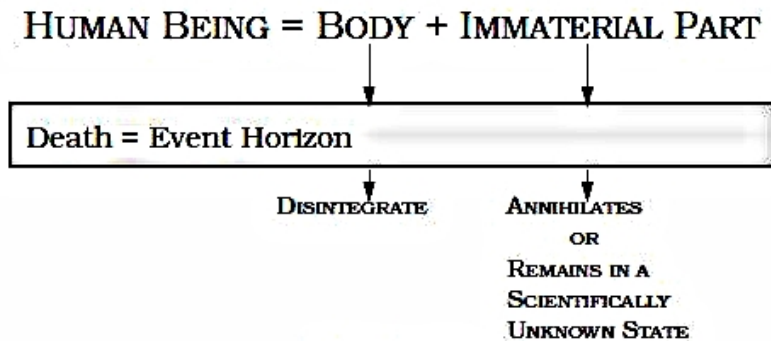

Figure 3

REBIRTH SCENARIO

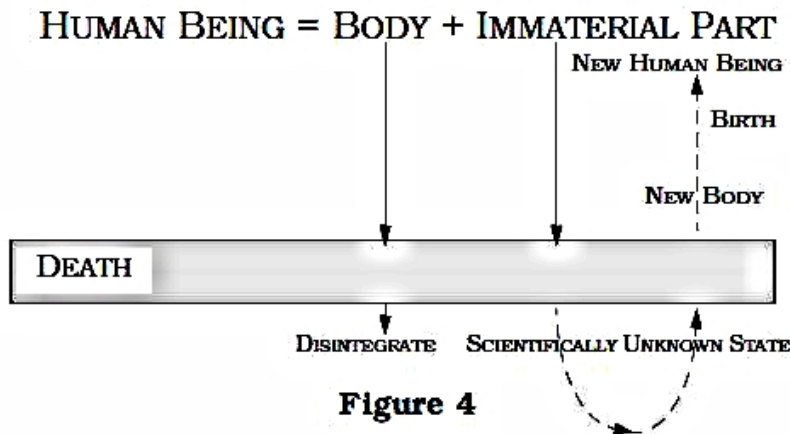

Figure 4

လူဝင်စားခြင်းရှိတယ် (Fig.4) ဆိုတဲ့ အဆိုမှာ သေခြင်းတရားဟာ လမ်းဆုံးအတွေ့အကြုံ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ဒီနေရာမှာ ရုပ်ပိုင်းဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကသာလျှင် ပျက်စီးသွားပြီး ပြန်မဖြစ်နိုင်တော့ပေမဲ့ နာမ်တရားကတော့ သိပ္ပံနည်းအရ မသိမမြင်နိုင်မဲ့ အခြေကို ဆိုက်ရောက်ပြီး

အချိန်တစ်ခုကုန်ဆုံးတဲ့အခါ ပြန်လည် ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။ သိပ္ပံနည်းအရ သိမြင်နိုင်မဲ့အခြေမှာတော့ သန္ဓေသားရဲ့ ကိုယ်ထဲကို ရောက်လာမယ်။ ဒါဟာ အီလက်ထရွန်က အက်တမ်ပတ်လမ်းကနေ ပျောက်ကွယ်ပြီး ပတ်လမ်းနှစ်ခုကြား ကွက်လပ်ကို မဖြတ်ဘဲ အခြားတစ်နေရာမှာ ပြန်ပေါ်လာသလိုမျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ခြားနားချက်က အီလက်ထရွန်ရဲ့ ပျောက်ကွယ်ခြင်းနဲ့ ပြန်ပေါ်ခြင်းမှာ အချိန်ခြားနားချက် မရှိတာပဲ။

အထက်ဖော်ပြပါ လူဝင်စားခြင်းဖြစ်စဉ်ရဲ့ ရှင်းလင်းချက်မှာ သိပ္ပံနည်းကျ လုပ်ငန်းစဉ်ရဲ့ အဆင့် a နဲ့ b ပါဝင်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ နောက်လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ဆင့်ကတော့ ဒီဖြစ်စဉ် တကယ်တည်ရှိတယ် ဆိုတာကို ဟောကိန်းထုတ်ထားနိုင်မဲ့ လေ့လာစူးစမ်းမှုတွေကို ရှာဖွေဖို့ပဲ။ လက်တွေ့စမ်းသပ် စစ်ဆေးနိုင်အောင် ကြောင်းကျိုးဆီလျော်တဲ့ လေ့လာစူးစမ်းမှုမျိုးပေါ့။

အတိတ်က ဖြစ်ရပ်တွေကို မှတ်မိနိုင်တဲ့ လူသားရဲ့ စွမ်းရည်ဟာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အတော်လေး ကွာခြားပါတယ်။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကာလအကြာကြီးက ဖြစ်ရပ်တွေ အတွေ့အကြုံတွေကို မှတ်မိနိုင်တယ်။ အချို့ကတော့ ဒါတွေကို နှစ်အနည်းငယ် အတွင်းမှာ အလွယ်တကူ မေ့ကုန်တယ်။ အများစုကတော့ ထူးခြားတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို အပြည့်အစုံမှတ်မိကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကာလကြာကြာဖြစ်ပွားတဲ့ ဝမ်းနည်းဖွယ် အဖြစ်အပျက်များ ကနေ သေခြင်းတရား အထိပေါ့။ အိပ်မေ့ချလိုက်တဲ့ အခါမှာ လူတွေဟာ သူတို့ လုံးဝမေ့လျော့သွားပြီးတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို ပြန်လည်စုစည်းလာနိုင်တယ်။ အချို့ဟာ ကာလအဝေးကြီးက ဗဟုသုတတွေ အတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်လည်မှတ်မိနိုင်ပြီး၊ ပြန်အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ထူးခြားတဲ့ စွမ်းရည်လည်းရှိတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်ုပ်နဲ့ အဆင့်မြင့်ရူပဗေဒ ဆွေးနွေးဖူးတဲ့ အကျွန်ုပ်ရဲ့ မိတ်ဆွေတစ်ဦး။ သူဟာ GCE (A level) စာမေးပွဲအတွက် အကြာကြီး လေ့လာနေတယ်။ အဲဒီအချိန်အတွင်း ဘာသိပ္ပံမှ သူမလုပ်ခဲ့ဘူး။ ဒီနောက် ဗဟိုဘဏ် ဗုံးပေါက်မှုဖြစ်တုန်း ထိခိုက်ဒဏ်ရာမှ လွတ်လာပြီး အဆင့်မြင့်ရူပဗေဒကို ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ မှတ်ဉာဏ်က ပြန်ပေါ်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရူပဗေဒကို မကြာမတင်ကမှ လေ့လာဖူးတဲ့ အခြားလူတွေ ကတော့ သူတို့ လေ့လာဖူးတာတွေ မေ့ကုန်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ။ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ခါနီးကာလမှာ သူတို့မှတ်ဉာဏ်ကို

မသိမ်းဆည်းလိုက်နိုင်လို့ပဲ။ ကျွန်ုပ်မိတ်ဆွေဟာ ဗုံးကွဲတဲ့အလင်းရောင်ကို သူ့ပြတင်းဝကနေ မြင်လိုက်ရတာနဲ့ အဆင့်မြင့်ပေဗေဒတွေကို သူ့စိတ်ထဲမှာ ရုတ်တရက် ပြန်သတိရခဲ့တယ်။ ပြီးမှ ဗုံးရဲ့ လှိုင်းတိုတွေ ဝင်လာတာ။ တစ်ချိန်ထဲမှာ လှိုင်းတွေက ပြတင်းမှန်ကို မခွဲပစ်မီ ကြမ်းပြင်ပေါ်ကို သူပစ်လဲသွားတာ ဖြစ်တယ်။

စောစောက သတ်မှတ်ထားတဲ့ လူဝင်စားခြင်းသာ အမှန်တကယ် ရှိတာ ဆိုရင် လူသားရဲ့ နာမ်တရားကလာတဲ့ အဆိုပါ စွမ်းရည်တွေဟာ မွေးဖွားခြင်းကို လွန်လို့ ပြီးခဲ့တဲ့ ဘဝကို ခြေဆန့်နိုင်ရမှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီထက် စောစော ဘဝတွေကိုလည်း ခြေဆန့်နိုင်ရမယ်။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အတိတ်ဘဝ ဖြစ်ရပ်တွေကို မှတ်မိနိုင်တဲ့အစွမ်းရှိရမယ်။ အိပ်မေ့ချ ခြင်းက ဒီစွမ်းရည်ကို အထောက်အကူ ပြုလိုက်မယ်။ အချို့ကတော့ သူတို့ရဲ့ အတိတ်ဘဝတွေက ဗဟုသုတနဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရမှာဖြစ်တယ်။

ဒီဟောကိန်းတွေနဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ဟောကိန်းထုတ်ထားတဲ့ လေ့လာစူးစမ်းမှုတွေကို ရှာဖွေရင်း သိပ္ပံနည်းကျ လုပ်ငန်းစဉ်ရဲ့ နောက်ဆုံးအဆင့်တွေကို သွားနိုင်တယ်။ လူဝင်စားခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ အချက်အလက် အမြောက်အမြားကို ကမ္ဘာတလွှားက သုတေသီတွေဆီက စုစည်းရယူခဲ့တယ်။ အတိတ်ဘဝတွေကို အလိုလို ပြန်လည်သတိရခြင်းတွေ၊ အတိတ်ဘဝကုထုံးတွေ၊ ကလေးပါရမီရှင်များနဲ့ အတိတ်ဘဝက ဗဟုသုတနဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အခြားလူတွေဟာ သုတေသနပြုပြီး လေ့လာစူးစမ်းရမဲ့ ကဏ္ဍတွေ ဖြစ်တယ်။

လေ့လာစူးစမ်းမှုဟာ -

- (၁) အတိတ်ဘဝကိုအလိုလိုမှတ်မိနေခြင်း
- (၂) အတိတ်ဘဝကုထုံး
- (၃) ကလေးပါရမီရှင်များနဲ့ အတိတ်ဘဝက ဗဟုသုတ အတွေ့အကြုံတွေကို ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလို့ ခွဲထားပြီးတော့ လုပ်ဆောင်မယ်။ ဒါဟာ လုပ်ငန်းစဉ် တတိယဆင့်မှာလုပ်တဲ့ ဟောကိန်းထုတ်ခြင်းဆိုတာ နဲ့ ကိုက်တယ်။

အတိတ်ဘဝများကိုအလိုလိုမှတ်မိနေခြင်း

လူဝင်စားခြင်းကို ကတိအပြုဆုံး သက်သေကတော့ အတိတ်ဘဝများကို အလိုလိုမှတ်မိခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့်ကတော့ ကလေးတွေမှာပေါ့။ မကြာခဏဆိုသလို အသက် ၂ နှစ်အရွယ်လောက်မှာ(ရံခါ ဒို့ထက်တောင် ငယ်သေးတယ်) ကလေးငယ်ဟာ အတိတ်ဘဝက မှတ်ဉာဏ်ကို ပြန်ရဖို့ စတင် သွေးတိုးစမ်းလေ့ရှိတယ်။ ဒီကိစ္စမျိုးအမြောက်အမြားကို ကမ္ဘာတလွှားမှာ လေ့လာစူးစမ်းကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုရှိ ဗာဂျီးနီးယားတက္ကသိုလ်က စိတ်ရောဂါပညာ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာအိုင်ယန် စတီဗင်ဆင် (Ian Steveson) က ဒီလိုကိစ္စမျိုး ၂၀၀၀ ကျော်ကို လေ့လာပြုစုပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖူးတယ်။ အတိတ်ဘဝများကို အလိုလိုမှတ်မိနေတဲ့ ကလေးငယ်တွေကို လေ့လာတဲ့ အခြားသုတေသီအမြောက်အမြားရှိပါတယ်။ ဒီသုတေသီတွေထဲက အများအပြားဟာ လူဝင်စားခြင်းကိုလက်မခံတဲ့ ဘာသာတွေထဲက ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကလေးတွေဟာ တိတိကျကျ သွက်သွက်လက်လက် တည့်တည့်မတ်မတ်ကို သူတို့အတိတ်ဘဝတွေ အကြောင်း ထင်မြင်ချက်ကို ပြောပြကြတယ်။ နောက် သူတို့နဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ ရာဇဝင်ကို သက်သေပြနိုင်တယ်။ ကလေးအများစုဟာ သူတို့ရဲ့ အတိတ်အကြောင်း မှတ်ဉာဏ်တွေကို အသက် ၂ နှစ်နဲ့ ၅ နှစ်ကြားမှာ

ပြန်ရရှိကြတယ်။ အဲဒီကာလက ငယ်သေးတော့ လက်ရှိဘဝ အချက်အလက်တွေက သူတို့ရဲ့ မှတ်ဉာဏ်မှာ ဝင်မရှုပ်သေးလို့ ဖြစ်တယ်။

ရံဖန်ရံခါမှာ သူတို့ဟာ "သား (သမီး) လူကြီးဖြစ်ခဲ့တုန်းက" ဆိုတဲ့ စကားစုကို သုံးလေ့ရှိပြီး သူတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ် သေးသေးလေးတွေအတွက် ငြီးတွားကြတယ်။ နောက်ပြီး အရင်ဘဝကနဲ့ လိင်မတူတာကို မနှစ်မသက် ပြောတတ်သေးတယ်။ မကြာခဏဆိုသလိုပင် သူတို့ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ သားသမီးတွေကို ပြန်တမ်းတတတ်တယ်။ နောက်ပြီး အရင်ဘဝတုန်းက အစားအသောက်၊ အဝတ်အစား၊ ဘဝအနေအထား တစ်ခါတရံ အရက်၊ ဆေးဝါးနဲ့ ဆေးရွက်ကြီး တွေကိုတောင် ပြန်တမ်းတနေတတ်သေးတယ်။ အတိတ်ဘဝက မမျှော်လင့်ဘဲ သေခဲ့ရတာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အရာ တွေလို့ ကြောက်ရွံ့ နေတတ်တယ်။ ဆိုလိုတာက ရေကြောက်တာတို့၊ စက်တပ်ယဉ်ကိုကြောက်တာတို့ စတာမျိုးပေါ့။ အရင်ဘဝက ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ခိုင်မာတဲ့ သက်သေခံချက်ကတော့ အရင်ဘဝက ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟများအပေါ် ထားတဲ့ အလိုလိုဖြစ်လာတဲ့ ကြီးမားတဲ့သံယောဇဉ်ပါ။ ဒါဟာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဒီကိစ္စတွေရဲ့ ခိုင်လုံခြင်းကို သက်သေပြတာ ဖြစ်သလို လိမ်လည်မှု၊ ဖြစ်နိုင်တာကို ပ,ထုတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။

အတိတ်ဘဝကုထုံး

အတိတ်ဘဝကုထုံးဟာ အဆိုတစ်ခုကို အခြေခံထားတာဖြစ်တယ်။ လူအချို့ဟာ သူတို့ရဲ့ အတိတ်ဘဝတွေက မနှစ်သက်ဖွယ် အဖြစ်အပျက်တွေကို မသိစိတ် မှတ်ဉာဏ်ထဲမှာ သိမ်းဆည်းထားတယ်။ မသိစိတ်ထဲက အတိတ်ဘဝ မှတ်ဉာဏ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွေကို ဆိုးဆိုးရွားရွား ထိခိုက်စေတယ်။ အိပ်မေ့ချလိုက်တဲ့အခါ သူတို့ဟာ ဇာတိရဲ့ ဟိုမှာဘက် အတိတ်ဘဝတွေဆီ၊ ရံခါ ဒီထက်စောတဲ့ ဘဝတွေဆီ ပြန်ရောက်သွားတယ်။ သရိုးသရီ နေထိုင်မကောင်းတာလေးတွေ၊ ဖိုဘီးယားတွေ (Phobia - အကြောင်းမဲ့ ကြောက်ရွံ့မှု တွေ) နဲ့ ရုပ်ပိုင်း နေထိုင်မကောင်းဖြစ်တာတွေကို အိပ်မေ့ချခြင်းနဲ့ ကုသနိုင်တယ်။ အတိတ်ဘဝကုထုံးဟာ ဒီလို နေထိုင်မကောင်းတာမျိုးအတွက် သတ်မှတ်ထားတဲ့ အနောက်တိုင်း ဆေးကုထုံးတောင် ဖြစ်နေပြီ။ ပထမဆုံး ထုတ်ဝေတဲ့ အိပ်မေ့ချပြီး

အတိတ်ဘဝကို သိတဲ့ ကေ့စ် (Case) ကတော့ ၁၉၅၂ ခုနှစ် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ဘရိုက်ဒေး မာဖီ (Bridey Murphy) ရဲ့ စာအုပ်ဖြစ်ပြီး လူနာဟာ မွေးကင်းစ ကလေးငယ်လေး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကုထုံးမျိုး ကုသဖူးတဲ့ ဆေးပညာရှင်တွေက ဒီဘာသာရပ်နဲ့ပတ်သက်လို့ စာအုပ် အမျိုးမျိုးရေးသားကြတယ်။ အများစုရဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုကတော့ ဒီလူနာတွေ ကုသဖို့ဖြစ်ပြီး အနည်းစုကတော့ အတိတ်ဘဝက သတင်း အချက်အလက်တွေကို စစ်ဆေးဖို့ စိတ်ဝင်စားကြတယ်။ စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီး စာအုပ်ပြုစုထားတာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အတိတ်ဘဝကို ပြန်သတိရတဲ့အခါ မကြာခဏဆိုသလို လက်ရှိဘဝမှာ မတတ်မြောက်တဲ့ အတိတ်ဘဝက ဘာသာစကားကို ပြောနေတတ်တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် သြစတြေးလျတိုက် သူလေးတစ်ဦးဟာ သြစတြေးလျမှာ မရှိတဲ့ ရှေးဟောင်းအီဂျစ်ဘာသာကို ပြောတယ်။ ရှေးဟောင်း အီဂျစ်ဘုရားကျောင်းမှာ ရေးထားတဲ့ အီဂျစ်အရုပ်စာတွေကို ရေးပြတယ်။

သူတို့ဟာ အတိတ်ဘဝ အသေးစိတ်ကို ရှင်းပြတတ်တယ်။ အတိတ်ဘဝ ကုထုံးဆရာဝန် ရေမွန်မော်ဒီ (Raymond Moody, M.D) ဟာ သူ့ကိုယ်သူ အိပ်မေ့ချပြီး အတိတ်ဘဝ ၉ ဘဝ ကို ပြန်သတိရအောင်လုပ်တယ်။ ဒီဘာသာရပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သူ့ အတွေ့အကြုံတွေကို စာအုပ်တစ်အုပ် ရေးသားခဲ့တယ်။

ကလေးပါရမီရှင်များနဲ့ အတိတ်ဘဝက ဗဟုသုတ အတွေ့အကြုံတွေကို အသုံးပြုနိုင်သူများ

ရောမတွေးခေါ်ရှင် ဆီဆာရို (Cicero) က "ကလေးတွေထိန်းသိမ်းထားတဲ့ အချက်အလက် အမြောက်အမြားနဲ့ဆိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ဟာ ဇာတိမတိုင်မီက အချက်တွေကိုသိဖို့ ခိုင်လုံတဲ့သက်သေဖြစ်တယ်" လို့ဆိုတယ်။

အဲဒီအချိန်ကတည်းကစပြီး ပါရမီရှင်ဟာ အတိတ်ဘဝ အတွေ့အကြုံတွေကနေ ဖူးပွင့်လာတာ ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာတယ်။ အရွယ်နဲ့မလိုက်အောင် စွမ်းရည်ထူးတဲ့ ကလေးအချို့ကိုတော့ လူဝင်စားခြင်းနဲ့ပဲ ရှင်းပြလို့ရတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဂီတတူရိယာတွေ တစ်ခါမှမသုံးဖူးတဲ့ ၆ နှစ်သား ကလေးလေးဟာ ကောက်ကာငင်ကာပဲ ပြောင်မြောက်တဲ့ စန္ဒယားတီးလုံးကို အနီးက စန္ဒယားမှာကောက်တီးတယ်။ သုံးနှစ်အရွယ် ကလေးလေးဟာ သူ့အဖေ အလုပ်ငွေချေဖို့ တွက်ချက်နေတာကို စိတ်တွက်နဲ့ လိုက်တွက်ပြီး အမှားတွေတောင် ရှာပြသေးတယ်။ နောက်တော့ သူဟာ ရာစုနှစ်ရဲ့ အတော်ဆုံး သင်္ချာပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်လာတယ်။ ဒါကို တခြားနည်းနဲ့ ရှင်းဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဒီလိုလူမျိုးတွေအတွက် နောက်ဆုံး အစီရင်ခံစာကတော့ လေးနှစ်အရွယ် အမေရိကန်မိန်းကလေး ဖြစ်တယ်။ သူက ဘာသာသုံးမျိုးတတ်တယ်။ အိမ်ကကွန်ပျူတာကို ပရိုဂရမ်ဆွဲတယ်။

ကလေးစာအုပ်တွေ ဖတ်ရမဲ့အစား ရိုတ်စပီးယားကို ဖတ်တယ်။
စာအုပ်တွေသက်သက်ကနေ ဂျပန်ဘာသာကို သင်ခဲ့တယ်။

အတိတ်ဘဝက ပညာဗဟုသုတတွေကို အသုံးပြုနိုင်တဲ့ လူတွေထဲက အကောင်းဆုံး အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ကတော့ ဂျက်ဆန်မာ (Jetsunma) ဖြစ်တယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ ဘရွတ်ကလင်းက ဂျူးအိမ်တစ်အိမ်က မိန်းကလေး။ ပတ်ပတ်လည်မှာ အရက်သမားတွေ၊ အကြမ်းဖက်သူတွေ၊ မတော်မတရားပြုမှုတွေနဲ့။ သူ့အမေက ဂျူးလူမျိုး။ ကုန်စုံဆိုင်က ငွေကိုင်စာရေး။ သူ့ပထွေးက အီတလီလူမျိုး ထရပ်ကားမောင်းသူ။ နှစ်ယောက်စလုံးက အရက်သမားတွေ ဖြစ်ပြီး ကလေးကို အကြင်နာကင်းကင်းနဲ့ နေ့တိုင်းရိုက်တယ်။ မိခင်က အားသာတဲ့အခါ ကလေးကို သူကိုးကွယ်တဲ့ ဘုရားကျောင်းကို ခေါ်တယ်။ ပထွေးက အားသာတဲ့အခါလည်း ကလေးကို သူကိုးကွယ်တဲ့ ဘုရားကျောင်းကို ခေါ်သွားတယ်။ ဂျက်ဆန်မာ ၁၇ နှစ်အရွယ် ရောက်တော့ ရဲကသူ့ကိုအကြံပေးတယ်။ သူ့မိဘတွေနဲ့ အတူနေရတာဟာ အန္တရာယ်များလို့ အိမ်ကနေ ထွက်သွားပါပေါ့။ သူ့အိမ်ကထွက်သွားတယ်။ လက်ထပ်တယ်။ ကလေးနှစ်ယောက်ရတယ်။

သူ့မိဘတွေနဲ့ နေခဲ့ရတဲ့ ဒဏ်ရာအနာတရကနေ လွတ်မြောက်သွားတာနဲ့ သူမဟာ တိဘက်ဗုဒ္ဓဘာသာကို အဆင့်မြင့်မြင့် ဟောကြားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ကိုရပြီး ပရိသတ်တွေလည်း ရတယ်။ အရင်တုန်းက သူဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ထိကိုမထိတွေ့ဖူးခဲ့ဘူး။ တိဘက်အကြောင်းလည်း နှုတ်တစ်လုံးမသိဘူး။ သူနဲ့ သူ့ပရိသတ်တွေကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း သင်ကြားနေတာရယ်လို့ မသိခဲ့ဘူး။ သူတို့က ဒါကို "တွေ့ရှိချက်နဲ့ ဘဝသစ်အတွက် ဗဟို" လို့ နာမည်ပေးခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ တိဘက်ဘုန်းကြီးတွေကို တွေ့တယ်။ တိဘက်ကိုသွားလည်တယ်။ နောက်တော့ သူဟာ တိဘက်ဘုန်းကြီးတစ်ပါး ဝင်စားတာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရတယ်။ သူဟောနေတဲ့ တရားတွေက အတိတ်ဘဝက တိဘက်ဘုန်းကြီး ဘဝက တရားတွေပဲ။ ဝါရှင်တန်ကို ရောက်တဲ့လူတွေအနေနဲ့ သူ့ရိပ်သာကိုသွားပြီး သူ့ကိုတွေ့နိုင်ပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်သုံးသပ်ချက်

ဖော်ပြခဲ့တဲ့ အပိုင်းတွေက လေ့လာစူးစမ်းမှုတွေဟာ သိပ္ပံလုပ်ငန်းစဉ် တတိယဆင့်မှာ ပြုခဲ့တဲ့ ဟောကိန်းတွေနဲ့ ကိုက်ညီမှုရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် သိပ္ပံနည်းကျ လက်ခံဖို့အတွက် စမ်းသပ်မှု ဟာ အဆင့်လေးဆင့်လုံး ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ကျွန်ုပ်အနေနဲ့ လူဝင်စားခြင်းကို လက်မခံနိုင်ကြောင်း သက်သေပြနိုင်တဲ့ သိပ္ပံနည်းကျ အချက်အလက်တွေကို မတွေ့ဖူးသေးပါဘူး။

*ဒီစမ်းသပ်မှုတွေကို အခြေခံလို့ ခုလို ကောက်ချက်ဆွဲတယ်။
လူဝင်စားခြင်းကို သိပ္ပံနည်းကျလက်ခံခြင်းဟာ အနည်းဆုံး တရားခွင်သုံးခုရှိ
သက်သေပြချက်ရပြီ။*

သိပ္ပံနည်းသားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူဝင်စားခြင်းကို လက်ခံဖို့ အခက်တွေ့တတ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ သူက လူဝင်စားခြင်းဖြစ်စဉ်ကို ခေတ်နောင်းနေပြီဖြစ်တဲ့ ဒေးကားရဲ့ ရှေးရိုးသိပ္ပံ နားလည်မှုထဲက ကြည့်နေလို့ပဲ။ မော်ဒန်သိပ္ပံကတော့ (အတိအကျဆိုရရင် ကွမ်တမ်မက္ကင်းနစ်အရကတော့) သဘာဝဖြစ်စဉ်ရဲ့ နားမလည်ဖွယ် ဖြစ်စဉ်တွေကို လက်ခံဖို့ တိုက်တွန်းထားတာရှိပါတယ်။ ဥပမာ

အီလက်ထရွန်ချန်ကူးမှုများ။ ဒါကို လက်ခံဖို့တော့ ကျွန်ုပ်တို့ မတုံ့ဆိုင်းဘူး မဟုတ်လား။ ဒီလိုပဲ အချက်အလက်တွေအရကတော့ လူဝင်စားခြင်းကို အမှန်တရားအဖြစ် လက်ခံဖို့ တိုက်တွန်းနေပြီလေ။

ဩစတြီးယား သိပ္ပံပညာရှင် ရူးဒေါ့ဖ်စတီန်းနာ (Rudolf Steiner) က ခုလိုပြောခဲ့တယ်။

ကော်ပါးနီးကပ်စ်ရဲ့ စကြာဝဠာသီဝရီကို လက်ခံဖို့ တစ်ခေတ်တစ်ခါက အဆင်သင့်ဖြစ်ခဲ့သလို ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်မှာလည်း လူသားရဲ့ ယေဘုယျ အသိတရားမှာ လူဝင်စားခြင်း အတွေးအခေါ်ကို လက်ခံဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်ပါပြီ။

တဲ့ ...။

မူရင်း စာရေးသူ - Dr. Granville Dharmawardena
ဘာသာပြန်သူ - အလှတရား